

Emperyalizme ve Faşizme Karşı

DEVİRİMCİ HAREKET

Aylık Siyasi Dergi

Sayı: 3 Mayıs-Haziran 1997 Fiyatı :150.000 TL.

"MUTLU BİR HAYAT FİLİZLENİR KAVGANIN UFUKLARINDAN"

Kölelik düzenini vareden ve devamını sağlayan herşey, bir kavga sebebidir.

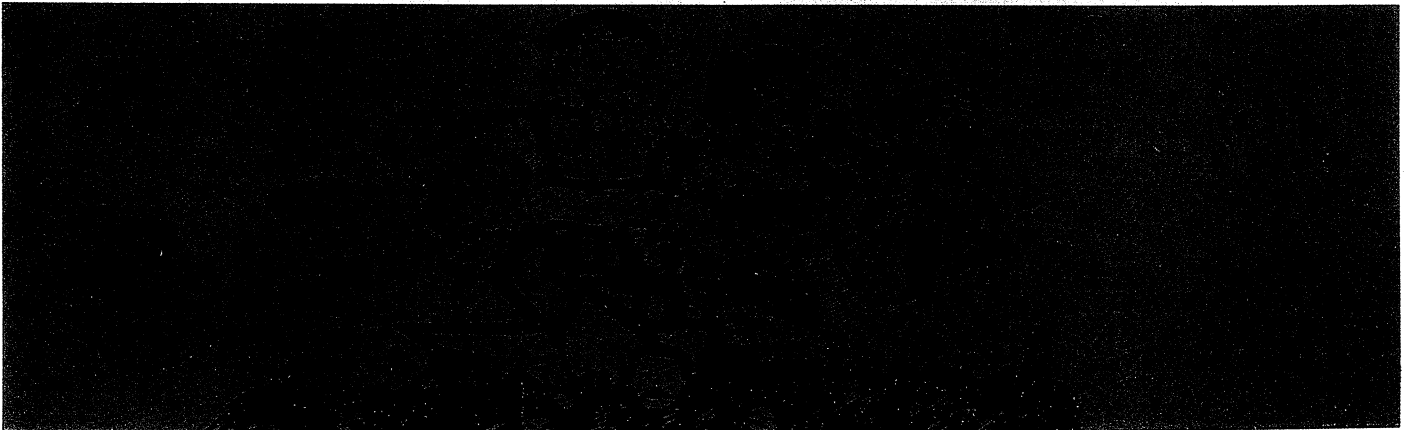
Sınıf kavgasını, başka kavgalardan ayıran özelliklerden biri de; çeşitli alanlarda, çeşitli biçimlerde varlık göstermesi ve zafere dek sürmesidir.

Emekçiler için bir kavga günü olan 1 Mayıs; tüm bir yıla yayıldığı, bir "tören" havasından çıkarıldığı oranda anlam kazanacaktır.

Sınıf karşıtlarıyla kavgayı, sınıf kardeşleriyle dayanışmayı büyütenler; umudu da büyütürler. Büyüyen umut, şafağı yakınlaştırır...

YAŞASIN 15-16 HAZİRAN İŞÇİ DİRENİŞİ

DEVİRİMCİ HAREKET'TEN

Her sayıda toplatılmak, kimi dostlarımıza yeterince ulaşamamak, yola çıkan dergilerimizin "kaza"ya uğraması vb. durumların olağan olduğu bir yayın yaşamına alışmak mümkün mü, bilemiyoruz; ama DEMOKRASİ gazetesinin yokluğuna alışamayacağımız kesin...

Okurlarımızdan aldığımız her türlü mesaj, moral dünyamızı büyütüyor. Şunu belirtmeliyiz ki, sizlerden gelecek olan yapıcı her türlü eleştiriyi, farklı düşünüyor dahi olsak yine de "sıcak bir dokunuş" olarak algılayacağız. Bu arada aldığımız mektuplar, destek ve eleştiriler çalışma coşkumuzu arttırdı. Okurlarımızın bu ilgiyi büyüterek sürdüreceğine inanıyoruz.

Türkiye Solu'nun içinde bulunduğu sıkıntılar, küçüleceği yerde, giderek büyüyor. Dış ağrısı için üroloji bölümüne gidercesine yanlış yerde aranan çözümler, çözümsüzlüğü giderek kalıcılaştırıyor. Bu sorunları aşmanın tek aracı elhette dergi değildir. Ancak, derginin işaret ettiği gerçekliklere, tuttuğu fenerlere duyulan ihtiyaç, hiçbir zaman küçümsenmemelidir. Bizler, yazıların mutlaka okunması, tekrar tekrar okunması yönündeki ısrarımızı yineliyoruz.

Toplumsal muhalefeti oluşturan tüm kesimler için geçerli olan, çok zorlu bir süreçten geçmekteyiz. Yön bulandıran, hedef şaşırtan araçlar devletin en tepe noktasından üretilir hale gelmiştir. Ne yazık ki böyle bir uygulama, sonuç da veriyor. Pek çok çevrede; gündemi anlayabilme, muhtemel yönelimleri şaptama ve öngöründe bulunma kısırlığının yaşandığını görüyoruz. Adeta bir şaşkınlık söz konusu... MGK, RP'ye neden müdahale etti? Bu müdahalenin arka planında sermayenin hangi kesimi var? Bu, bir çeşit darbe midir? Eğer öyleyse; kimin kime karşı darbesidir? Ve daha çoğaltmaya devam ettiğimizde tüm bu sorular, dergimizde birkaç sayıdır "gündem" yazısı ile verilmeye çalışılan mesajın anlaşılmasını kolaylaştıracaktır.

Aynı şekilde; insanların 5 binlerle, 7 binlerle toplanıp "1 Dakika Karanlık Eylemi" yapabildiği en coşkulu dönemde bile, birlik konusunda şöyle bir uyarı yapmıştık:

"Sokaklar bugün onları özgürleştirebilecek nicel bir güçle buluşabilmiş, ancak nitel sıçramayı yaşatacak dinamiklerden yoksun kalmıştır. Bu bir fizik kurahıdır; aynı alanda hareket eden vektörler birbirini besleyip bir toplam oluşturamıyorsa, karşı karşıya gelme ve birbirini zayıflatma koşulu doğmuş demektir." (Devrimci Hareket, s:2)

Ne yazık ki hayat bizi doğruladı. Ve peşinden o 7 binlerin 200'lü, 300'lü gruplara dönüştüğünü gördük.

Bilinmelidir ki, küçük hesaplar, ilk önce hesap sahibini küçültür. Sol'da engin bir hoşgörü ve dayanışma ihtiyacı hiç bu denli yakıcı hale gelmemiştir. Protokoller yaklaşımlarla yasak saymak yerine; günün 24 saati boyunca yaşanan her gelişmede böyle bir hoşgörüyü uygulayabilme genişliğine/kapasitesine ihtiyaç vardır.

Bir örnek olması itibarıyla değinmek istiyoruz: 1 Mayıs alanında HÖP kortejinden, bir başka korteje yapılan müdahaleden okurlarımızın da zarar görmesi bizleri üzmüştür. Ancak bunda bilinçli bir boyut olmadığını bilen bizler; durumu özel bir problem haline getirmediğimiz gibi dostluğumuzu gösteren grafikte bir dalgalanmaya da izin vermedik.

Zorlu yollardan geçerek büyüyenler, karşılıklarına çıkan her sorunu önceden "prova" yapmışçasına çözerler. Aşılacak zorluk sonrasında "koşumuzun öznelere" daha da güzelleşirler.

Sevgiyle kalın.

DÜZELTME

Dergimizin 2. sayısında 6. sayfadaki "DEVİRİMCİLİK-AYNI ZAMANDA BİR İRADE YOGUNLUĞU" yazısında ilk paragrafta yer alan "yöntem ve araçları işlevsizliği" ibaresi "yöntem ve araçların işlevselliği" biçiminde olacaktı düzeltiliyoruz.

Ayrıca aynı sayıda okurumuz Özgür İnan'ın "Örgütlenme Üzerine" yazısı teknik bir hatası sebebiyle isimsiz çıkmıştır. Özünü düzeltiliyoruz.

İÇİNDEKİLER

3-4

Gündem

5-8

Yaşasın 1 Mayıs

9-13

Özelleştirmeye Karşı Mücadele
Kölelik Düzenine ve Teslim

Almaya

Karşı Mücadeledir

14-15

Peru'da Gerillalar Şehit Düştü;
Diktatörlük Kaybetti

16-17

"Fikri"yi Anarken Fatsa'yı

Anlayabilmek

18-24

Kadrolar

25-26

Eşel-Mobil Açığı ve Örgütsüzlüğü
Sistemli Kılan Bir Saldırı Aracıdır

27-29

Devrimci Değerler "Arayış"a

Feda Edilmemelidir

30-31

Gençlik

32-33

Haberler

DUYURU

Hollanda Temsilciliğimiz açıldı.

Dergi temini aşağıdaki adresten yapılabilir.

2° Pieters burg str. 29

2572 Gv Den Hag / HOLLANDA

Dergimiz bir takım nedenlerden ötürü geç kalmıştır. Okuyucularımızın içindeki gündem yazılarını değerlendirenken bunu dikkate alarak okumalarını ve anlayışla karşılamalarını diliyoruz.

Teşekkürler

SERMAYENİN İÇ ÇELİŞMELERİ VE OLASI GELİŞMELER

MGK MÜDAHALESİNİN ARKA PLANINI DOĞRU KAVRAYANLAR, SUNİ GÜNDEMİN ETKİ ALANINA GİRMEZLER

Kısa gelen yorganın, her çekilişte bir başka açık vermesi biçimindeki içsel çelişme dinamikleri, egemenleri dönem dönem kendi kullandıkları araçlarla karşı karşıya getirebiliyor. Sağlam/kalıcı olmayan payandalarla ayakta tutulan sistemlerin ortak kaderidir; ihtiyaçlar sık sık değişir ve dön geçeri olan bugün zararlı hale gelebilir.

Bir süredir, MGK'nin RP'ye müdahalesi biçiminde varlık gösteren bir çatışma-ya tanık oluyoruz.

Bir önceki sayımızda da bu konuya yer verdik. Gerçekte mesele, sermayenin bir kesiminin bir başka kesimine müdahalesidir. Ve bu müdahale, iktisadi boyutu aşan bir kapsam dahilindedir.

Bilinir ki, siyasal değerlendirmelerde sınıf veya katmanların sadece sahip oldukları ekonomik olanaklar ölçü olarak alınmaz. Ekonomik güçleri yanında, potansiyel olarak gelişme olanakları, örgütlenme ve mücadele düzeyleri, örgütlenmede kullandıkları siyasal motifler bu motiflerin toplumda gördüğü ilgi düzeyi gibi ölçüler sınıfın siyasal gücünü belirler. İşte bu gerçeklik, sermaye kesimleri arasındaki çatışmayı, çeşitli motifleri de kapsayan geniş bir alana yaymıştır.

Bu açıdan bakıldığında; tekelci burjuvazi, 1950'lerden beri kendini iktidarın merkezinde tutacak şekilde değişik ittifakları sürdürmüştür. Tüm ittifaklarının en önemli siyasal motifini din oluşturmuş, en büyük kitlesel desteği bu motif etrafında sağlamıştır. Ancak günümüzde bu motif, büyük oranda tekelci burjuvazinin elinden alınmış, RP çevresinde kümelenen katmanların bir aracı haline gelmiştir. RP sahip olduğu ekonomik gücün çok daha üzerinde bir siyasal güce ulaşmıştır. Ve bu siyasal güç aracılığı ile oligarşi içi dengeleri ve toplum da siyasal yapılaşmayı büyük oranda değiştirmeyi hedeflemektedir. Tabii emperyalist-kapitalist sistemin içinde kalarak ve onun gereklerini yerine getirerek...

MGK'nın müdahalesindeki asıl amaç, islamın radikalleşmesi veya

siyasallaşmasının engellenmesi değildir. Genelde din, özelden islam zaten siyasal bir olgudur. MGK islamın, istemediği sınıf veya katmanlarca kullanılmasına karşıdır; devletin elindeki bu çok önemli aracın, elinden kaçmasından tedirgin olmaktadır. Toplumun sağcılaştırmada zaptu rapt altına almadaki devletin buna çok ihtiyacı vardır. İşte sorun bu bağlamda değerlendirildiğinde; Sincan'ın cami tartışmalarının kuran kurslarına müdahalenin 8 yıllık eğitimin hangi operasyonun parçaları olduğu daha iyi anlaşılır.

MGK, tekelci sermayenin yürütme gücü durumundadır. Bu gücün 28 Şubat toplantısında aldığı kararların bir kaçını hatırlayalım:

1- Tarikat ve cemaatlar yakından izlenecek. Bunlara izin verilmeyecek. Üyelerinden para toplayanlar kapatılacak.

2- Tarikat ve cemaatların mali ilişkileri ve kaynakları araştırılacak. "Kara para kanunu" işletilecek.

3- İslami holding ve işadamlarının faaliyetleri denetime alınacak. Bunların yurtiçi ve yurtdışında tefecilik yapması önlenicek.

4- İslami holding ve işadamlarının yurtdışından gelen kara paraları akladıkları yönündeki istihbaratlar değerlendirilerek adli tabikata başlanacak.

Gerçekte tüm parçaları ile bir bütün oluşturan bu operasyonun "laik-anti-laik" görüntüsünde yürütülmesi özel bir anlam ifade ediyor. Birincisi operasyonun gerçek amacı gizlenmiş olmakta; ikincisi toplu-

mun önemli bir kesimi "şeriat tehlikesi" karşısında ordunun kurtarıcılığına sığınmaktadır. Ordunun Susurluksonrasında belli ölçülerde yıprandığını düşünürsek, oluşturulan "laik" görüntü imaj tazelemeye de yaramış olmaktadır. 12 Eylül Cuntası'nın, meşhur konya mitingi'ne vurgu yaparak bir haklılık gerekçesi oluşturmaya çalıştığı ve asli amacını gölgelemekte -belli ölçülerde başarılı olduğu hatırlanmalıdır.

OLİGARŞİ DIŞINA İTİLMİŞ OLAN SINIF VE KATMANLAR TEKELCİ BURJUVAZİYİ ÇEŞİTLİ ALANLARDA ZORLUYOR

Sermaye güçleri arasındaki çelişmenin, AB sürecine de yansıyan boyutları vardır. Bu süreçte sınırlı demokratik değerlere tepkiler RP ve tabanından değil, büyük oranda devletin geleneksel yapısından kaynaklanıyor. RP ise daha çok işin ekonomik boyutuyla ilgileniyor. AB sürecinde, üye ülkelerin üçüncü ülkelerle gireceği ticari ilişkilere getirilen kısıtlamalar/uygulamalar en çok RP'ye yakın iş çevrelerini tedirgin ediyor. Devletin geleneksel yapısının sınırlı da olsa demokratik açılımlara tahammülü yok. Söz konusu yapının bir noktasında yaşanacak olan sınırlı demokratik sürecin, sistemin tümündeki zaafı ortaya çıkaracağı ve sistemin çökmesini hızlandıracacağı biliniyor. Salt bir "kaza"nın bile ortaya çıkardığı ilişkiler yumağı düşünüldüğünde, demokratik açılımlara tahammülsüzlüğün nedenleri kolayca anlaşılabilir.

Devletin geleneksel yapısında, demokratikleşmeye karşı duyarsızlığa rağmen; devletin bu özelliğini en iyi bilen iş çevrelerinin (TÜSİAD vb.) demokratikleşme konusundaki vurguları dikkat çekici. Yüzeysel olarak bakıldığında, burjuvazinin -en azından bir kesiminin- bazı demokratik değerlere daha olumlu yaklaşmaya başlamasını AB sürecine bağlamak mümkün. Ancak, sorun bununla sınırlı görünmüyor.

Bugüne kadar burjuvazi, toplumun büyük bir kesimini dini motifler etrafında örgütleyerek sola karşı tavır almasını sağlamıştır. Kendi tabanına yönelik siyasal çalışmalarının temelini din ögesi oluştur-

muş; toplumu sağcılaştırmanın bir aracı olarak da kullanılmıştır.

Tekelci burjuvazi açısından -kendi denetiminde olduğu sürece- toplumda dinci kesimlerin etkinliğinin artması bir sakinca oluşturmamıştır. Bugün gelinen noktada ise roller tersine dönmüş gibi. Bugüne dek, askeri müdahalelerle oligarşik ittifak dışına itilmiş olan sınıf ve katmanlar genellikle

Bugüne kadar tekelci burjuvazinin, toplumun sağcılaştırılması için sola karşı bir barikat gibi gördüğü yapı ve kurumların (kuran kursları, çeşitli vakıf ve tarikat örgütlenmeleri, imam hatip okulları, zorunlu din dersi olgusu, Diyanet İşleri Başkanlığı) denetimini büyük orana ele geçiren bu sınıf ve katmanlar RP şemsiyesi altında büyük bir siyasal güç oluşturmuş durumda.

tarım kesiminden aktardıkları sermayenin değişik alanlarda merkezleşmesi ile daha da güçlenmiş olarak siyasi arenada yerini alıyor. Daha öncesinden tekelci burjuvazinin siyasal temsilcilerinin hemen bütününün büyük oranda kullandığı dini motifleri, daha yoğunluklu kullanarak -hatta o temelde politika yapıyor görünerek- tekellere karşı, kaybettiklerini daha fazlasıyla geri almak, oligarşi içindeki yeni dengeleri kurma mücadelesi veriyor.

Bugüne kadar tekelci burjuvazinin, toplumun sağcılaştırılması için sola karşı bir barikat gibi gördüğü yapı ve kurumların (kuran kursları, çeşitli vakıf ve tarikat örgütlenmeleri, imam hatip okulları, zorunlu din dersi olgusu, Diyanet İşleri Başkanlığı) denetimini büyük orana ele geçiren bu sınıf ve katmanlar RP şemsiyesi altında büyük bir siyasal güç oluşturmuş durumda.

Oligarşi, toplumda geniş oy potansiyeline sahip dinci kesimlerin neredeyse tümüyle RP'ye kaptırılmış durumda. "Merkez sağ" oylar büyük oranda -MGK ile son yaşanan gerginliğin de etkisiyle- RP'ye kayıyor. "Merkez sağ" ve "merkez sol" da yaşanan temsil krizinin de etkisiyle tekelci burjuvazi "merkez sol" kesime yöneliyor ve bu kesimlerin desteğini almaya çalışıyor. Tekelci burjuvazinin "demokratlık" gösterisinin altında yatan en önemli neden budur.

Bunun yanında T.Kürdistan'ında süren savaşın topluma ve ekonomiye verdiği zararlar, giderek telafi edilemez yıkımlara neden oluyor. Ekonominin içinde bulunduğu durum, "kirli savaşa" aktarılan kaynakların en kısa sürede ekonomik yaşama kaydırılmasını zorunlu kılıyor. Savaşın sona ermesinin ise toplumdaki oldukça önemli demokratik açılımlara bağlı olduğunu pek çok kesim kabul ediyor artık.

Bölgedeki savaş ve diğer anti-demokratik kurum ve yapılar, uygulamalar AB ile yaşanılması hedeflenen süreci olumsuz etkiliyor.

Hareket noktası ne olursa olsun, egemen sınıfların bir kesiminin dahi demokratikleşmeye vurgu yapma noktasına gelmesi önemli bir gelişmedir. En azından toplumdaki demokratikleşme talebinin gününü

belirtmesi açısından önemlidir.

Genelde devrimciler, kendi demokratikleşme hedeflerini, toplumun daha değişik kesimlerinin taleplerinin de önemli bir bölümünü kapsayacak şekilde biçimlendirirler. Ancak, devrimciler tarafından ülkemizdeki konumun değerlendirilmesi açısından özel bir durum söz konusudur.

Birincisi, demokratikleşme konusundaki sınırlı talepler ve beklentiler doğrudan oligarşi içinde yer alan kesimlerden geliyor.

İkincisi, oligarşi içi yeni denge arayışında olan ve bu doğrultuda mücadele eden kesim ise, hemen hemen hiçbir demokratik değere sahip değil.

Bu noktada önemli olan devrimcilerin kendi demokratik program ve hedeflerini biçimlendirerek bu doğrultuda mücadelelerini sürdürmeleridir. Ancak, sürecin daha ileri evrelerinde değişik sınıfların netleşen, şekillenen tavır alışlarına göre yeni biçimlenmeler düşünülebilir.

SÜREÇTE PARADOKSAL GELİŞME; MGK'NİN MÜDAHALESİ RP'Yİ GÜÇLENDİRİYOR

MGK'nin müdahalesinden önceki sürece veya 1997'nin başına kadar ki gelişmelere baktığımızda RP, kendi tabanında -özellikle yoksul kesimlerde- önemli kopmalar yaşıyordu. Ancak, MGK müdahalesi sonrasında RP toplumda dini bir siyasal tavır alış gerekçesi olarak gören, fakat farklı siyasal partilere dağılmış (DYP, ANAP, BBP hatta DSP) kesimlerin kendi saflarında toplanmasına yol açabilecek bir strateji izledi. Ve bu stratejide şu ana dek başarılı da oldu.

RP önümüzdeki dönemde de bu stratejiyi sürdüreceği gibi görünüyor. Bu gelişme-

ler, RP'yi doğal gelişimi içinde hiçbir zaman sahip olamayacağı bir kitlesel güçle buluşturabilir. Bu strateji ile ulaşabileceğini tahmin ettiği limite (bu % 35-40'lık oy potansiyeli olabilir) ulaştığında herhangi bir darbe olasılığını zorlamadan hükümetten ayrılarak güçlü ve etkin bir muhalefete hazırlanabilir.

"Radikal dinci faaliyetleri engellemek" adı altında gündeme getirilen müdahale daha şimdiden, öngörülenin aksine radikal dincilerin güçlenmesi ile sonuçlandı. Böyle bir gelişmenin tahmin edilmesi hiç de güç değildi. Ancak, yukarıda da belirttiğimiz gibi yaratılacak laik-antilaik kutuplaşmasının sebep olacağı gölgeleyici/yanıltıcı etkiye ciddi biçimde ihtiyaç vardı.

GÜNDEME MÜDAHALE DEVİRİMCİLİĞİN GEREKLERİNDENDİR

Uzun bir dönemdir kendisi gündemi belirleyemeyen, ezilen halkların örgütlü temsilcileri; egemen güçlerce belirlenen gündemler üzerinde değerlendirme yapan bir konumda kalmıştır.

"Gündemi sen tayin edemiyorsan, tayin edilmiş gündeme tabi olursun" gerçekliği öylesine yerleşti ki, devrimcilerin bir özelliğinin; yol göstermek, irade kullanmak ve bu bağlamda gündemin oluşumu üzerinde ekide bulunmak olduğu düşüncesi adeta yok sayılıyor. Hatta, azla yetinme ve kanaatkarlığın beslendiği bu ortamda meşruiyet gerekçesi; saldırıya uğramış olmak, katledilmiş olmak gibi ölçütlere kadar düşürüldü. Her fırsatta "aman ha gündemi saptırmayalım!" derken, kastedilen şey; bize yapılan bir saldırı sonrasında mağdur konumumuzun oluşturduğu gündemdir ve ona dayalı meşruiyettir.

Daha ileri giderek, diyebiliriz ki; kendisine saldırılmayınca, meşruiyet hisine kapılmayacak kadar kendi değerleriyle barışı bozmuş bir görüntü ile karşı karşıyayız.

Gerçekte bilinir ki; gerek halk güçleri, gerekse onların devrimci öncüleri meşruiyetini haklılığından alır ve bunu egemenlerin kimi manevralarına feda etmez.

Devrimcilerin bir diğer özelliği de, egemen güçler tarafından yapılan yönlendirmeleri doğru değerlendirmek ve ortaya atılan kimi tartışmalarda, tayin edici asli unsuru tespit edebilmektir.

Eğer emekçi halklar; kavgayı büyüten, birikimleri koruyan ve kazanımları ileri taşıyan bir öncüye sahipse, geleceği güvenceye alınmış demektir. Süreçte, edilgen kalanlar değil; yanlış yapma pahasına irade kullananlar öncüdür...

YAŞASIN 1 MAYIS

1 Mayıs'ın, Dünya işçilerinin BİRLİK-DAYANIŞMA ve MÜCADELE Günü olarak kabul edilmesinin üzerinden yüzyılı aşkın bir süre geçti. Bu sürede çok şey değişti. Ancak, değişmeyen bir şey vardı ki, o da işçi sınıfı ve ezilen halkların her 1 MAYIS'tan; mücadele birikimlerini, örgütlü gücünü, kazanmaya olan inancını büyüterek çıkmasıdır. Saldırılarla, katliamlarla geçen 1 MAYIS'lar; bir sonraki yılda, çoğalmış bir gücün tek bir yumruk, tek bir yürek haline gelmesi ile cevap bulmuştur. 34 kişinin katledildiği '77 1 MAYIS'ından sonra 1978'de 1 MAYIS alanı yüzbinleri kucaklarken, adeta meydan okuyor gibiydi.

1 MAYIS, her ülkede ayrı ayrı kutlanıyor da olsa, Dünya emekçilerinin gerçekte bir bütünlüğün ifadesi olduğu bilincinin somutlandığı gündür. Birbirinin yüzünü dahi görmemiş olan farklı ülkelerin işçileri ve ezilen halklar; o gün, ellerinin kenetlendiğini hisseder ve onun coşkusunu yaşar.

1886'nın 1 MAYIS'ında Amerika'da "8 saatlik işgünü" talebi ile pek çok şehir ve kasabada genel grev başlatılan işçiler, askeri birliklerin saldırısına uğramış, tutuklamalar ve dökülen kanlar sonrasında 4 işçi lideri idam edilmiştir. Ancak bu eylem, Dünya'nın pek çok yerinde etkide bulunmuş, hak almaya yönelik mücadele sürecinin fitilini ateşlemiştir. 1889'da ise 2. Enternasyonal'in birinci kongresi bütün Dünya işçilerinin belirli bir günde harekete geçmesi yönünde karar almış ve bu karar 1890 yılında yürürlüğe girmiştir. İşçi sınıfının birlikte eylemini büyüten bu mücadele hızla boyutlanmış, iş saatlerini sınırlandıran bir boyutu aşarak kapitalizme bir bütün olarak yönelen kapsamlı bir hal almıştır; 1848'in, 1871'in başkaldırı geleneği taçlanmış ve uluslararasılaşmıştır.

Ülkemizde 1 MAYIS'ın kutlanması 1900'lerin başına dek yazansa da, sınıf katılımlı itibarıyla asıl dikkati çeken, üstünde durulan ve "yasak" sebebi oluşturan ilk kutlamalar 1921 sonrasında olmuştur. 1925'e kadar süren ve halkın işçilerle beraber sokaklarda marşlarını, türkülerini haykırduğu bu kutlamalara; Takrir-i Sükun kanunu ile son verilirken, 1 MAYIS'da "bahar Bayramı" olarak ilan edilmiştir.

4 Mart 1925'te "Şey Sait Olayı" bahane edilerek yürürlüğe konan Takrir-i Sükun; ardından da anlaşıldığı gibi korku yolu ile huzur bulma yasasıydı. Yasa; idamlar, sürgün ve zindanlarla toplumun "terbiye edilmesini" öngörüyor, bunun için "İstiklal Mahkemelerini" devreye sokuyordu. Tektipleştirilmiş; buyruklarla yatıp, buyruklar-

la kalkan bir toplum amaçlanmıştı. Estiren devlet terörüne rağmen; mücadelenin ürettiği değerler, yüreklerin ve dillerin dokuduğu türküler bir mücadele birikimi olarak ileriye taşındı:

"1 Mayıs, 1 Mayıs ilk dileğimiz
Yaşatacak seni tunç bileğimiz!
Karakış günleri yansın kül olsun!
Kırmızı çiçekli bahar uyansın.
Birleşin.

Gelin!
Yerden yükselin!
Birliksiz işçi işçi değildir."

1 MAYIS; birlik dayanışma ve mücadele içeriğine bağlı olarak ve her alanda, ihtiyaca göre kutlanmak durumundadır. "Bahar Bayramı" yanılması dışında kalsa

ni ve devrimci ruhu unutuluyor, siliniyor ve değiştiriliyor. Burjuvazi için kabul edilebilir ya da öyle görünen şeyler, ön plana çıkarılıyor ve övülüyor. Bugün bütün sosyalşovenler, -gülmeyin!- 'marksist'irler." (Lenin, Devlet ve İhtilal, s.17-18)

Mücadeleyi yükseltmek, kazanımları arttırmak, örgütlülüğü birleştiricilik yönünde geliştirmek amacı; aynı zamanda duruşumuzu tayin eden bir rehber olarak algılanmalıdır.

Devrimci Hareket'in hiçbir anma/kutlama için önceden belirlenmiş mutlak ve değişmez kalıpları yoktur. Örgütlü güçlerimiz, bulunduğu alanda genel perspektifimizi gözeterek ve yeniden üretmek gerekli tavrı koyar.

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

Sermayenin uluslararası niteliği ve sömürünün sınır tanımayan boyutu, karşıtı geliştirmiş ve enternasyonalizm, uluslararası proletaryanın ortak değeri haline gelmiştir. 1. Enternasyonal'de Marks ve Engels'in, 2. Enternasyonal'de Engels'in, 3. Enternasyonal'de Lenin ve Stalin'in proletaryanın uluslararası birliği için gösterdiği çaba bilinmektedir. Bu tür örgütlenmelerin olmadığı durumlarda, böyle bir eksikliği gerekçe etmeksizin her devrimcinin, enternasyonal bir bilinçle hareket etmesi varlık nedenleri arasında yer almalıdır.

Aynı zamanda ulusal çapta yürütülen kavga, işbirlikçi egemenlere vurulan her darbe enternasyonal bir dokunun ilmik vuruşu olarak algılanmalıdır.

1 MAYIS, her türden baskı ve sömürü gibi, ulusal baskıya karşı mücadeleyi de içeren; sınıfsız ve sömürsüz bir dünyanın ideallerinin haykırıldığı bir gün olarak karşılanmalıdır. Kürdistan'ın gerek bölgeye, gerekse Türkiye topraklarına kazandırdığı özgünlük; ülkemiz devrimcilerine, hesaba katılması gereken ek sorumluluklar yüklemektedir.

1 MAYIS'ın içerdiği değerler bütünü, şovenizm tohumlarının çimlenmesine izin vermeyen bir kararlılık gerektirir. "Başka ulusu ezen bir ulusun özgür olamayacağı" gerçekliği, 1 MAYIS'ta daha da anlamlandırılarak, özgürleşme mücadelesine taşınmalıdır.

Bugün, başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi halkımızın doğru hedefler etrafında bir arada hareketini sağlamak durumundayız. Bir taraftan güncel görevlerimizi yerine getirirken, diğer taraftan; ideolojik, politik ve örgütsel birliği sağlayacak olan partinin yaratılması yönünde çabalarımızı yoğunlaştırmak, temel alınması gereken bir görevdir.

da, salt bir tören havasına sokmak ve her koşulda böyle bir sınırlılığa tutmak da doğru değildir. Gerçekte kutlama ve anmaların biçimi, bulunulan alan ve mücadelenin ihtiyaçları tarafından belirlenir. Geçmiş mücadele değerleri anılırken son derece dikkatli olunmalıdır. Şehit düşmüş devrimciler "kahraman"laştırılırken içi boşaltılabileceği gibi; yasak savıcı törenlerle bu türden değerlerin bugün karşılık bulması gereken anlamlar bilinçli veya bilinçsiz olarak kaydırılabilir.

"Egemen sınıflar, sağlıklarında büyük devrimcileri aradı arkası gelmez kıyıcılıklarla ödüllendirirler; öğretilerini, en vahşi düşmanlık, en koyu kin, taşkın yalan ve kara çalma kampanyalarıyla karşılarlar. Ölümünden sonra, büyük devrimcileri zararsız ikonlar durumuna getirmeye, söz uygun düşerse, azizleştirmeye, ezilen sınıfları 'teselli etmek' ve onları aldatmak için adlarını bir ayla (hâle) ile süslemeye çalışırlar. Böylelikle, devrimci öğretiler içeriğinden yoksunlaştırılır, değerden düşürülür ve devrimci keskinliği giderilir. Burjuvazi ve işçi hareketi oportünistleri, bugün işte marksizmi 'evcilleştirme' biçimi üzerinde birleşiyorlar. Öğretinin devrimci ya-

'96 1 MAYIS'

1977'de 34 kişinin, 1989'da M.Akif Dalcı'nın katledilmesi; 1990'da Gülay Beceren'in yaralanması gibi her 1 MAYIS'in, devrettiği mirasın yanında taşıdığı özel anlamlar da vardır. Bunu bir kez daha anımsattıktan sonra, '96 1 MAYIS'inin kısa bir değerlendirmesini yapıyoruz:

1996 1 MAYIS'ı 12 Eylül sonrasında yaşanan en yoğun katılımlı kutlama olmuştur. Üzerinde çokça fırtınalar koparıldı. Devrim tahlilleri, mücadele biçimleri çatıştı. Basiret yarışına girildi. Ve -daha önemlisi- verilen üç şehit de, polislin katliamcı yüzünün teşhiri de gölgede kaldı.

Sorun tek başına, örgütlerin kendi duruşunu bir övgü sebebi yapması olsaydı; biz bunun üzerinde durmazdık. Abartıya kaçmadığı sürece de doğal karşılıyoruz. Ancak sorun gerçekte bu değildi.

Uzun yıllar sonrasında devrimci yapılanmalarda bir silkinme yaşanmış, özgüven tazelenmiş ve alanlara nitel ve nicel bir güç oluşturma çabası yansımıştı. Şehitlerine sahip çıkan ve düşmana anladığı dil-den cevap veren kitleler; eşine az rastlanır bir sokak savaşı deneyi yaşamış ve süreci kendi kontrolünde tamamlamıştı.

Düzenlerinin bir noktasında adeta tahrip olduğunu, muharebeyi kaybettiği gören -ve aslında kabul de eden- egemen güçler ve onların uşakları; her türden aracı kullanarak, sürecin etkisini ters çevirmeye çalışmıştır. O günün kimi kazanımları vardı ki, onların tek tek sayılabilemesi gibi silinmesi de mümkün değildir. Ancak genel etki itibarıyla; sahip olunan psikolojik üstünlük korunabilir ve şehitleri etkisi ile daha da büyütülebilirdi. Bu noktada eksik kalındı. Bunda, kimi güçlerin savunma psikolojisine girmesinin etkisi olduğu gibi, reformist kesimlerin karşı propagandasının da rolü olmuştur.

"Lale budayan kız" edebiyatına takılıp, bunun üzerinde demagoji yapanlara prim vermesi ile; kırılan cam hesabında muhasebeci rolüne soyunmasıyla; şehitlerinden çok, esnafın derdine düşmesi ve suçu poliste değil, devrimci militanlarda aramasıyla; belirli bir "sol" kesim hayatının en basiretsiz politik duruşunu sergilemiştir.

Biz, maske takmanın doğru olup olmadığı, yakılan falanca arabanın sahibinin kimliği gibi tartışmaları da yapay buluyoruz. Örgütledikleri bir piknikte dahi kırk çeşit hata yapan ve her fırsatta "devrimci değer" bekkiliğine soyunan kimi "mükemmeliyet"çilerin, ne kendilerini ne de ölçülerini ciddiye almıyoruz. İMAYIS; Tak-sim'de de kutlanır, Kadıköy'de de... Abide-i Hürriyet'de olur, adı duyulmamış bir başka yer de... Yeter ki günün anlamı kaydırılmasın. Devrimciler inisiyatif koyabildikten sonra, onlar için her alan TAKSİM'dir. Ve hatta alanla sınırlı olmak zorunda da değildir. Örgütün gücü ve mücadelenin ihtiyaçları dikkate alınarak; kimilerinin ezberini bozacak düzeyde bir eylem/kutlama prog-

ramı hayata geçirilebilir.

Eğer devrimci yapılar, 1 MAYIS sonrasında birbirini bu denle karalama yoluna gitmeseydi; belki de '96 1 MAYIS'ı birlikte ortak duruşa örnek bir gün olarak da hatırlanabilecekti. Elinde silah olan polisleri önüne katarak kovalayan, ölüme gülümseyen, sivil polisi cezalandıran o kitlenin ruh halinde gerçekte hangi siyasal yapıya tabi olunduğu o an önemli değildi. Farklar sifıra inmiş ve kardeşleşme gerçekleşmişti. Söz konusu ayırım daha sonra dergilerde, "ara sokaktaki falanca kavga figürüne de biz öncülük ettik" biçimindeki zorlama yorumlarla gerçekleştirilip büyüdü.

Sınıf savaşı ciddi bir iştir. Böyle bir işin, içinde hataları içermesi, ciddiyeti çerçevesinde ele alınmalıdır. Bizim yaşamımızda özeleştirici öğeleri her zaman bulunur / bulunmalıdır. Ancak bunu yaparken zamanlamaya da dikkat edilmelidir. Kin insan çevrelerin örgütlediği karşı propagandanın etkisini güçlendirme olasılığı hesaba katılarak; yapılacak eleştirilerin / değerlendirmelerin şekli, dozu ve zamanlaması ona göre ayarlanmalıdır.

HASAN ALBAYRAK, DURSUN ODABAŞ, LEVENT YALÇIN hepimizin şehididir. Esnafa çiçek bırakma, taziye mesajlarında bulunma kaygısına girenlerin; şehit ailelerine karşı yükümlülüklerini ne denli "eksiksiz" yerine getirebildiği sorusu kaygılarının iç yüzünü de ele verecektir.

Bugüne dek kitle bağı oluşturamamakta, marjinallikle suçlanan militan solun oluşturduğu kitlesellik; önce belirli bir şaşkınlığa sebep oldu, daha sonra buna "sosyolojik" gerekçeler bulunmaya çalışıldı. Varoş insanı kolay örgütleniyordu!.. Hatta onlar örgütlü de sayılmazdı!.. Gerçekte örgütleri değil, onlar örgütleri örgütlemişti ve daha pek çok bilimsel (!) saptama.

Sistemin insana karşı yüzünü, en çıplak biçimi ile yaşayan kent yoksulları; faşizmin ölüm kusan namlularını, çiçekle karşılayacak değillerdi. İsteyen istediği kadar; kültürel gerilik, eğitimsizlik, şiddete tutkunluk v.b. tahlillerde bulunabilir; sosyal-psikolojik üzerine değerlendirme yapabilir. Yaşananlar, bir yeni-sömürge ülke gerçekliğidir ve devrim deneyi geçirmiş pek çok ülkenin pratiğinden çok farklı olmayan özellikler taşımaktadır. Dünyanın hangi ülkesinde mücadele güçleri, kavgaya katılan kitleler akademik ölçü merceği altına tutuldu ki biz de bu türden normlarla değerlendirme yoluna gidiliyor?

Bizler, kent yoksulunun kendisine de, öfkesine de güvenmeye devam edeceğiz. Devrimci irade ile buluşan bu potansiyel, doğru hedeflere yönelmektedir. Toplumsal muhalefeti oluşturan bütünün öğelerini, birbirinin karşısına koyan değil; birleştirerek toplamını sağlayan bir çalışma tarzı, yapay tartışmaları bitirecek ve sürece damgasını vuracaktır.

**YAŞASIN HALKLARIN
KARDEŞLİĞİ
YAŞASIN 1 MAYIS
BIJİ YEK GULAN**

"İşçiler 1 Mayıs'ta aydınlığa ve bilgiye kavuşmalarını, bütün baskılara, bütün zulümlere karşı ve sosyalist bir toplum için mücadelede kardeşçe bir birlik oluşturmalarını kutlarlar. Bütün çalışanlar, emekleri ile zenginleri ve soyluları besleyenler, çok az bir ücretle çok yorucu işlerde hayatlarını harcayanlar, kendi emeklerinin ürünlerini hiçbir zaman tadamayanlar, uygarlığımızın lüksü ve ihtişamı ortasında yük hayvanları gibi yaşayanlar, hepsi, işçilerin kurtuluşu ve mutluluğu uğruna savaşmak için ellerini uzatıyorlar. (...)

Bütün işçiler kardeşler ve bunların sağlam birliği, bütün çalışan ve ezilen insan türünün refah ve mutluluğunun tek güvencesidir. 1 Mayıs'ta, bütün ülkelerin işçilerinin bu birliği, uluslararası sosyal-demokrasi, güçlerini yeniden gözden geçirir ve özgürlük, eşitlik, kardeşlik için daha sürekli ve sapmaz bir mücadele için gücünü toplar."

(Lenin, Toplu Eserler, cilt:8)

"1 MAYIS DÜŞÜNCESİ İLERLİYOR

(...)

1 Mayıs düşüncesinin dayandığı dahiyane temel, proleter kitlelerin hiçbir aracı olmadan kendilerinin sahneye çıkışdır; günlük parlamenter süreç içinde, devletin kısıtlamalarıyla tek bireysel haline getirilen ve kendi iradelerini ancak oy kullanıp kendi temsilcilerini seçerek ortaya koyabilen milyonlarca insanın gerçekleştirdiği siyasal kitle eylemidir.

Fransız Lavigne'nin Enternasyonal'in Paris Kongresinde yaptığı harikulade önerisiyle, proletaryanın iradesinin bu parlamenter ve dolaylı ifadesine, dolaysız, uluslararası bir kitle gösterisi eklendi. Sekiz saatlik işgünü, dünya barışı ve sosyalizm için bir ifade ve mücadele aracı olarak grev.

Ve fiilyarda bu düşünce, bu yeni kavga biçimi, son on yıl içinde nasıl bir atılım kazandı! Kitle grevi, siyasal mücadelenin uluslararası düzeyde kabul olunan, zorunlu bir aracı haline geldi.

(...)

Bunda şaşılacak bir şey yok! Son on yıl içinde emperyalizmin bütün gelişimi ve genel eğilimi, uluslararası işçi sınıfını, şu gerçeği gitirke açık ve seçik görmeye yöneltti: Emperyalist politikanın korkunç baskısına karşı proletaryanın doğru cevap vermesini sağlayabilecek olan, yalnızca, geniş kitlelerin bizzat sahneye çıkışı, kitle gösterileri ve kitle grevleridir; bunlar, zorunlu olarak, devlet iktidarı için verilecek devrimci mücadele dönemi er veya geç başlatacaktır. Şu andaki delice silahlanma ve savaş taşkınlıkları karşısında, dünya barışının sürmesini sağlayabilecek ve bir dünya yanğını tehdidini defedebilecek olan, yalnızca, emekçi kitlelerdeki mücadele kararlılığı ve onların güçlü kitle eylemlerini gerçekleştirme yetenekleri ve buna hazır oluşlarıdır. Ve uluslararası birliğin bir ifadesi olarak, barış ve sosyalizm mücadelesinin bir aracı olarak 1 Mayıs düşüncesi, kararlı kitle eylemleri düşüncesi, Enternasyonal'in en güçlü birlikleri arasında yani Alman işçi sınıfı arasında ne kadar çok kök salarsa, er ya da geç patlak vermesi kaçınılmaz olan dünya savaşının emek dünyası ile sermaye dünyası arasındaki proletaryanın zaferi ile sonuçlanacak nihai mücadeleye yol açacağı o kadar kesin olacaktır."

Leipziger Volkszeitung

Nr. 98 30 Nisan 1913

(Rosa Luxemburg, Spartakistler

ne istiyor? s: 78-81)

'97 1 MAYIS ...

Bu yılki 1 Mayıs; Birlik, Dayanışma, Mücadele coşkusuyla Çanakkale'den, Diyarbakır'a, Antalya'dan Samsun'a kadar tüm yurttan özüne uygun kutlandı. Yıllardan beri Emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin korkulu rüyası olan 1 Mayıs bazı olumsuzluklarına rağmen devrimciler ile oligarşi

Miting alanında bazı gruplar birlik oluşturdular. Bunlardan biri TKP/ML, MLKP, TİKB'nin oluşturduğu Devrimci Güç Birliği (DEB) diğeri de HADEP, SİP, ÖDP, EMEP, HÖP'lülerin oluşturduğu birlikti. DEB oluşturan yapılar alana üst araması yaptırmadan girme kararı almışlardı. Alana

pankartları yerini aldı.

Devrim Şehitleri için 1 dakikalık saygı duruşundan sonra DİSK, TÜRK-İŞ, KESK konuşma yaptı. Konuşmalarda MRTA (Marksist Devrimci Tupac Amura) gerillalarının özgürlük savaşçıları olduğu ülkelerine ve halklarına karşı sorumluluklarını yerine getiren yiğit birer devrimci oldukları da vurgulandı. Ayrıca mitingde yıldızlı yumruk ve Emperyalizme ve faşizme karşı Devrimci Hareket pankartı açıldı.

Adana: 10 bin kişinin katıldığı miting hastane kavşağından istasyon meydanına doğru yürüyüşle başladı. Mitinge İskenderun, Tarsus, Ceyhan gibi çevre il ve ilçelerden katılım gerçekleşti. Miting de Özgür Atılım Malatya Temsilcisi Murat İnanç da olmak üzere 3 kişi gözaltına alındı. Yaklaşık 1.30 saatlik yürüyüş esnasında Yaşasın Halkların Kardeşliği, Eşel Mobil Değil, Toplu Sözleşme faşizme ölüm, Tek yol devrim sloganları yoğunluğu dikkat çekiydi. Ayrıca birçok pankartın açıldığı mitingde Devrimci Yol pankartı da açıldı. Grup Yorum ve MKM'de Bülent Turan'ın Türkçe ve Kürtçe söyledikleri müzikle kitle coştular.

Antakya: Antakya'dan Adana'daki 1 Mayıs mitingine katılmak üzere yola çıkan DİSK, Güney Uyanış Gazetesi (GUG) ve Kurtuluş Gazetesi okuru 200 kişilik kitle Poyas otopanında durdurularak Emniyet müdürlüğüne götürüldü. GUG Antalya Temsilcisi Talat Oruç'un gözaltına alınmak istenmesi karşısında direnen kitleye polis, jandarma ve özel tim saldırdı.

Mersin: Yaklaşık 8 bin kişinin katıldığı miting saat:11.00'de istasyon alanını da başladı. Cumhuriyet meydanına gelindiğinde 1 Mayıs ve Demokrasi şehitleri için

Ankara '97 1 Mayıs'

arasında çatışmalar olarak geçti.

Bilindiği gibi 1 Mayıs öncesi ve 1 Mayıs günü egemen güçler; baskı-sindirme politikalarını hayata geçirdiler; yüzlerce baskın düzenleyip birçok kişiyi gözaltına aldılar; Yapıştırılan 1 Mayıs afişlerini yırtıp afiş yapanları tutukladılar; Medyada haftalar öncesinden (özellikle son hafta) provakasyon olacak katliam türü görüntüleri insanların 1 Mayıs'a katılmaması noktasında baskı yapıldı. 1 Mayısın en iğrenç saldırısını da İP kullanarak gerçekleştirdiler. (İP'liler İstanbulda Özgür Gelecek okurlarına, İzmir'de de Alinteri okurlarına saldırdı.) Bu tür saldırılar sol içi çatışmalar olarak lanse edilip polise hakemlik görevi biçildi. Ayrıca İstanbul polisin devrimcilere saldırmasına kılıf teşkil etmiştir.

İstanbul'da 1 Mayıs TÜRK-İŞ, DİSK, KESK'den oluşan tertip komitesince oluşturulmuştu. Miting alanında devrimcileri istemiyoruz açıklaması, sendika ağalarından Rıdvan Budak, Bayram Meral tarafından 1 Mayıs öncesi ima edilmeye başlandı. 1996 1 Mayıs'ında (Kürsü işgaliyle)mazlum rolünü oynayan sendika ağaları İstanbul valisiyle de anlaşılar. İstanbul 1 Mayıs'a işgünü olmasına rağmen 50 bin kişilik kitle katıldı. Bu arada devrimci hareketlerin güç yitimi alanda kendini gösterdi.

giriş turnikelerine yaklaştıkça çevik kuvvet ve panzer barikatıyla karşı karşıya kalındı. Yapılan görüşmeler sonuç vermeyince Alternatif kutlama yapıp dağılma kararına rağmen panzer eşliğinde çevik kuvvetin saldırısıyla çatışmalar başladı.

Ankara: Ankara Demokrasi platformunun (ADP) düzenlediği miting saat:11.00'de Sıhhiye Köprüsü üzerinden Tandoğan Meydanına doğru yürüyüşle başladı. ADP imzalı "Yaşasın 1 Mayıs" pankartı arkasında çeşitli DKÖ ve dergi

İstanbul '97 1 Mayıs'

1 dakikalık saygı duruşunda bulunuldu. Söz, Yetki, Karar, İktidar Çalışanlara, Faşizme karşı omuz omuza vb. sloganların atıldığı mitinge polis yığınak yaptığı görüldü. Trafikte kapatılan sahil yolu güzergahında panzer ve bariyerlerin çokluğu dikkat çekti. "

İzmir: Cumhuriyet meydanına doğru yürüten yaklaşık 30 bin kişilik kortej saat:12.00'de eski balık hali (Konak) önünde toplanmaya başladı. En önde DISK, Ege Bölge Temsilciliğinin pankartı yer aldı. Kutlama başlamadan önce İzmir'in tüm giriş ve çıkışları kontrol altına alan polis, Partizan'ın Sesi okuru Serkan adlı kişi ile Turgutlu'dan gelen Refik Kaplan'ı gözaltına aldı. Mitingde en sık atılan sloganlar Anaların öfkesi katilleri boğacak. Yaşasın Halkların Kardeşliği, faşizme karşı omuz omuzaydı. Miting sürerken İP kortejindekilerin Alınteri kortejine saldırmaları araya girenlerle büyümeden önlendi.

Antalya: Antalya Demokrasi Platformu tarafından düzenlenen miting saat:13.00'de Çallı kavşağında başladı. Çevre il ve ilçelerinde katılımıyla kitle iki bini buldu. Zindanlar boşalsın, çetelere yer kalsın, faşizme karşı omuz omuza, Yaşasın Halkların kardeşliği vb. sloganlarla miting Pazartesi Pazarında son buldu.

Denizli: Saat:11.00'de Belediye meydanında başlayan mitinge binbeşyüz kişi katıldı. 1 Mayısı Denizlide kutlama kararı alan Aydın Demokrasi Platformunun alana girmesi (5 kez) engellendi. Bunun üzerine oturma eylemi yapan kitle ADP Miting alanına girmesiyle (sonlara doğru) coşkulu bitti. Mitingde Üreten biziz, yöneten de biz olacağız, Yaşasın Halkların Kardeşliği en çok atılan sloganlardı.

Uşak: Üç bin kişinin katıldığı miting saat:15.30'da İstasyonda başladı. Yaşasın Halkların kardeşliği, Söz, Yetki,Karar,İktidar Halka, Öğrenciler değil, çeteler yargı-lansın, Üreten Biziz, Yöneten de Biz olaca-

ğız sloganlarının atıldığı miting de özelleş-tirmenin nimetlerinden bahsedilen konuş-malar yapıldı.

Ayrıca: Osmaniye, Çanakkale, Silifke, Zonguldak, Kocaeli, Kayseri, Trabzon, Bursa, Diyarbakır, Malatya vb. yerlerde de kutlandı.

NOT: Antalyanın dışındaki tüm 1 Ma-

yaratma doğrultusunda; bağımsız devrimci hareketin inşasını ve devrimcilerin bir-liğini temsil ediyor.

Japonya'da 2 milyon insanın katılması veya **Rusya'da** Yeltsin'in halka "Yiyin-için her türlü üzüntünüzü bu gün (1Mayıs) unutun demogojisine rağmen 100 binlerin Lenin'in ve Stalinin posterleriyle alanları

yıs alanlarında HADEP'liler gerek kıyafet-leriyle gerekse kitleleriyle ayrı bir renk tutulur. Hadeplilerin Antalya mitingine katıl-mama gerekçesi 1 Mayısın birlik, dayanış-ma ve mücadeleyi amaç edinmemesiydi.

DÜNYADA 1 MAYIS; BİRLİĞİN, DAYANIŞMANIN, MÜCADELENİN VE ZAFERİN MİHENK TAŞI

Bir çok ülkede özüne uygun kutlanan 1 Mayıs, ezilen halkların kurtuluş mücadelesinde her tür zulme başkal-dırısının bir simgesi durumunda, kimi yer-de alanlarda, kimi yerde cezaevlerinde, kimi yerde de dağlarda kutlanan 1 Mayıs bizim gibi ülkelerde proletarya partisini

doldurması Yeni Dünya Düzensizliğine (YDD) savunucularına iyi bir cevap oldu.

Yeni sömürge ülkelerden tutalım Em-peryalist,kapitalist ülkelere kadar coşkuyla kutlanan 1 Mayıs Tupac-Amura geril-lalarının **Peru** diktatörü Fujimori tarafın-dan infaz edilmesinin sonrasına gelmesi türklerinde, almanlarında, japonlarında, korelilerin de vb.ezilen halkların aynı yüreği taşıdığı bir kez daha tüm alanlarda yankılandı. **Küba'da** zaferle taçlandırılan bir 1 Mayıs daha görkemle kutlandı...

Küba'dan yükselen ses ona kulak tka-yanları duymaya zorlayacak kadar güç-lü..Küba'da yüzbinler bir kez daha kararlı-lıkla, inatla ve mücadele ruhuyla başkent Havana'daki devrim alanını doldurdu..

Küba lideri Fidel Castro alanda, üzerin-deki askeri kıyafetiyle Kübalıları en güzel mesajla selamlıyordu: "kavgaya devam !"

Sadece Havana'daki kutlamalara bir milyondan fazla insanın katıldığı tahmin ediliyor..Bunun yanısıra tüm adada 1 Ma-yıs tam da olması gerektiği gibi, kazanıldı-ğı gibi, "işçi bayramı" coşkusuyla kutlan-dı..

YAŞASIN PROLETERYA ENTERNASYONALİZMİ

ÖZELLEŞTİRMEYE KARŞI MÜCADELE KÖLELİK DÜZENİNE VE TESLİM ALMAYA KARŞI MÜCADELEDİR

1997'yi "özelleştirme yılı" yapmaya yeminli olan REFAHYOL hükümeti, PTT'nin T'sinin satışı konusunda Anayasa

Mahkemesi'nden aldığı vize sonrasında kendinden emin olarak adımlarını hızlandırmaya başladı. Bu konuda "toplumsal direnç yetersiz kaldı" diyen Prof. Yakup Kepenek, "özelleştirmeye dönük dirençte, aslında Anayasa Mahkemesi'nin dışındaki güçler yetersiz kaldı. (...) Kamu kuruluşlarının özelleştirilmeden de verimli, özerk, başarılı çalışabileceklerini kanıtlayamadılar" tespitini yapıyor.

Elbette ki sorun tek başına özelleştirme öncesi veya sonrası verimlilik farkı değildir. Ancak, sermaye lehine atılan ve tüm emekçi halk kesimlerini doğrudan ilgilendirecek olan bu türden adımların önlenememesi, onlara karşı örülen barikatın sağlamlığı/tehdit gücü ile doğrudan ilintilidir.

Özelleştirmenin önündeki en büyük engellerden birinde kamuoyu olduğunu bilen egemenler, sürekli olarak yanıltıcı etkinliklere başvurup özelleştirmeyi halk yararına bir olaymış gibi gösterme yoluna gitmektedir.

İçine girilen krizlerin kaynağını gizleyip, sonuçlarını (yükünü) halka fatura etmek; egemenlerin alışkanlık düzeyinde başvurduğu bir tarzıdır. Sanki varolan kaynakları yerli ve yabancı bir avuç tekele peşkeş çeken kendileri değilmiş gibi, halkın karşısına çıkıp itidal, sabır, anlayış, fedakarlık vs. bekleyenler saldırının figüranları durumundadır.

Kafalara sürekli olarak KİT'lerin zarar ettiği yük olduğu varolan pek çok sıkıntıya kaynaklık ettiği empoze edilirken; bu görüntüyü gerçekçi kılacak müdahaleler de yapılmaktadır. Her türlü yenileme yatırımı esirgenerek, kendi kaderine terk edilen ve zarar ettirilen KİT'lerin gölgesinde; asıl kâr yapan, büyük yatırımlara sahip KİT'lerin devri sağlanmaktadır. Demiryolları, Havayolları, limanlar, enerji santralleri, Telekomünikasyon alanında özelleştirme adımları sıklaştırılırken; bu saldırıya güven teşkil edecek Kriz Yönetim Merkezi, İller Yasası vb. uygulamalar/kurumlaş-

Emperyalizmin dünya çapında girdiği bunalımı aşma yolunda kapsamı geniş tutulmuş bir araç olan özelleştirme; emperyalist-kapitalist ülkelerde tekellerin hacmini büyütürken, yeni-sömürge ülkelerde tam bir teslimiyeti tarif etmektedir.

malar gündeme sokulmuştur.

Özelleştirmeyi 1970'li yıllara dek uzanan, sermaye sınıfının neo-liberal politikalarından bağımsız düşünemeyiz. İşçi sınıfının 1950'ler sonrasında elde ettiği kazanımları geri almayı, sermayenin serbest dolaşımı önündeki engelleri kaldırmayı amaçlayarak özelleştirme saldırısını ekşine alan bu politika '80 sonrasında teknolojik gelişmelerle birlikte "küreselleşme" olarak varlık göstermiştir. Böyle bir politikanın tarif ettiği işçi sınıfı; emeği ucuz, başkaldırı özelliği törpülenmiş ve örgütsüz bırakılmış bir kitledir.

Hatırlanacak olursa; 1980 yılı, çok yönlü saldırıların bir toplam oluşturarak, emekçiler üzerine yöneldiği bir yıldır. Borç batağına saplanmış bağımlı ülkeler, emperyalizmi tarafından özelleştirmeye yönlendirilirken Türkiye'de 24 Ocak kararları ile uluslararası sermayenin dolaşım serbestisi artırılmış ve bu saldırılar "12 Eylül" ile güvence altına alınmıştır.

Emperyalizmin dünya çapında girdiği bunalımı aşma yolunda kapsamı geniş tutulmuş bir araç olan özelleştirme; emperyalist-kapitalist ülkelerde tekellerin hacmini büyütürken, yeni-sömürge ülkelerde tam bir teslimiyeti tarif etmektedir.

ÖZELLEŞTİRME; BASİT BİR MÜLKİYET DEVRETME MESELESİ DEĞİLDİR

İktisadi yaşamın işleyiş kurallarını, farklı sistemler gibi farklı bakış açılarından da kaynaklanan nedenlerle net ve kolay anlaşılır tanımlarla ifade etmek genellikle zor olmuştur. Onunun kendi yapısı gereği karşı karşıya olunan zorluklar, egemenlerin bilinçli yanıltma yöntemleri ile keşince mesele daha da karmaşık bir hal alıyor. Ayrıca bilinir ki, sömürü sistemlerinde ezilen kitlelerin, sorunu kavramasını güçleştirmek ve hedef şaşırtma için kimi meselelerde ortaya atılan kavramlar bile yeterince gölgeleyici rol oynar.

1970'li yıllardan itibaren gündeme sokulan özelleştirme tartışmalarında, en önemli rollerden biri "devletleştirme" kavramına verilmiştir. Özelleştirmeden yana olanlar ile devletleştirmeden yana olanlar gibi bu iki uygulamanın kendisi de; emek-sermaye çelişmesi üzerine oturan sistemden bağımsız ele alınmış ve yapay taraflar oluşmuş/oluşturulmuştur. **Özünde ne dev-**

Geçtiğimiz günlerde IMF heyetinin Türkiye'de yaptığı "konsültasyon" ziyaretiyle beraber yine o bildik "tedavi", "acı reçete", "stand by" (kısa vadeli istikrar paketi)ni içeren anlaşma vb. kavramlardan söz edilmeye başlandı. Güncelliği itibarıyla, IMF'nin Türkiye'den isteklerini anımsadığımızda, özelleştirme ile yakın ilişkisini görebiliriz.

IMF'nin Türkiye'den İstekleri

- Yapısal uyum programını içeren bir istikrar programı uygulanması.
- Sosyal güvenlik reformu, emeklilik yaşının yükseltilmesi.
- Sosyal güvenlik kuruluşlarının taşınmazlarının satılması.
- Özelleştirmelerin hızlandırılması.
- Kamu kesiminin küçültülmesi, kamu işçilerinin isten çıkartılması.
- Vergi reformu yapılarak vergi gelirlerinin artırılması.
- Çalışma yaşamının yeniden organize edilerek esnek çalışmanın yaygınlaştırılması.

IMF yetkilileri tarafından ziyaret öncesinde ve ziyaret sonrasında yapılan açıklamalarla verilen demeçlerle yukarıdaki isteklerin devamı olmak üzere pek çok güncelleştirilmiş istek de sıralandı; IMF'nin Mart ayındaki ziyaretinden önce işçi ve memurlara yapılan zamların en az bir yıl süre ile dondurulması istendi.

Mart ayında yapılması beklenen görüşmeler öncesinde IMF 24 Aralık seçimleri nedeniyle askıya alınan Stand-by koşullarının yerine getirilmesini istedi.

IMF ziyaretini gerçekleştirmeden önce şart olarak Ereğli Demir Çelik Fabrikası, PTT'nin T'si gibi büyük kuruluşların özelleştirilmesini istedi. (bkz. Emek Gazetesi 19 Nisan 1997)

letçiliğin ne de özelleştirmelerin kapitalizm işleyiş yasalarına ve tekellerin çıkarına ters bir yanı yoktur.

Burjuva iktisadında Keynesçilik olarak bilinen uygulamalara baktığımızda bunun istemin ihtiyaçları dışında gerçekleşmediği ve keyfi hiçbir yan içermediği görülür. Yüzyılın başlarında 1929 buhranı ile sarsılan sistem, bu buhranı ancak devletin ekonomiye müdahalesi ile "çözüm" bulabilmiştir. KİT'lerin gelişip yaygınlaşmasını beraberinde getiren bu müdahale, sistemin bir ihtiyacı olarak devreye sokulurken özel sektör sürekli olarak teşvik edilmiş ve bu müdahaleler son tahlilde özel sektörün çıkarına bir işlev görmüştür. Sınıflar üstü soyut bir devlet olgusu söz konusu olamayacağı gibi, "devletleştirme" meselesi de sınıflar olgusunu yadsıyan bir biçimde ele alınamaz. **Devlet, hangi egemenliğin aracı olarak varlık gösteriyorsa, yapılacak**

yük mesafeler kateden Sovyetler Birliği; insanlığın önünde bir alternatif kapitalizmin karşısında bir tehdit olarak duruyordu. Bu alternatifin, İkinci Dünya Savaşı sonrasında, Dünya'nın üçte birini kapsayan varlığı; tehditin boyutunu daha da artırmış ve sözünü ettiğimiz "sosyal devlet" uygulaması bu türden nedenleri de içeren bir uygulama, olarak devreye sokulmuştur.

Sonraki süreçlerde, piyasa ekonomisine geçiş ve devletin müdahalesini sınırlama olarak değiştirilen uygulama; "gümrük duvarlarının indirilmesi", "faizlerin serbest bırakılması", "fiyat tayininde devletin devreye dışı bırakılması", "daha az sosyal harcama" vb. biçiminde dışavurmuştur.

Gerçekte bilinir ki, tüm "serbestlik" tanımlamalarına rağmen devlet müdahalesi, kapitalist ekonomilerde sürekli gündemdedir. Ve "serbestliğini" ifadelendirilişinde ideolojik bir boyut, emekçi halklara yöne-

sına sebep olmuştur. Özelleştirmeye karşı çıkılırken, devletçiliğe güzelleme yapılyorsa ortada bir kavrayış sorunu var demektir.

Emekçi kesimler, özelleştirmeye karşı dururken asıl olarak; gaspedilmeye çalışılan haklarını korumak ve muhtemel saldırılara barikat oluşturmak noktasından hareket eder; böyle bir tavır alışı, devletçiliğe taraf olmak anlamına geldiği ise gereksiz ve zorlama bir yorumdur.

TÜRKİYE'DE SERMEYANIN BİRİKİM SÜRECİ VE KİT'LER

Sermaye birikiminin en ilkel biçiminden holdingleşmeye kadar uzanan sürece bakıldığında devletin doğrudan müdahalesinin/desteğinin olduğu görülecektir. Bu destek, sanıldığı gibi salt "devletçilik"le ifade edilen dönemlerde değil, mütemediyen gerçekleşmiştir. Eğer devletin rolü ve kapitalist üretimdeki yeri doğru kavranmazsa; bu rolün arttığı dönemler, azaldığı dönemlere göre tezat işlevlerle tanımlanmaya ve adeta kapitalizm dışı yorumlara sebep olabilir. *"Gerçekte devlet müdahalesinden muaf tutulmuş kapitalizm olmaz"* (Devrimci Hareket Sayı:1 21. Yüzyıl'ın Eşiğinde Dünya ve Türkiye)

Emeğin sermaye güçlerince sömürülmesini sağlayan ücretli kölelik düzeninin ayakta tutulması ve yeniden üretilerek devamının sağlanması, devletin işlevleri arasındadır. Devletin, sermaye birikimini teşvik eden rolü, bağımlı ülke ekonomilerinde daha doğrudan bir biçimde göze çarpmaktadır.

Türkiye'de Cumhuriyet'in ilk yıllarında devlet, sanayiye **"Teşvik-i Sanayi Kanunu"** vb. yöntemlerle özendirmiş ancak özel sektörde ticaret, taahhüt gibi alanlar tercih edilmiştir. Bu dönemin bir özelliği de yeterli sermaye birikiminin, teknolojinin, altyapı ve korumacılığın olmamasıydı. Bu koşullarda daha az risk içeren alanlar tercih edilmiştir.

Lozan Anlaşmasıyla, gümrük vergilerinin 1929 yılına kadar, 1916 yılı seviyesinde kalmasının kabul edilmesi; 1930'lara dek gümrük duvarlarının yükseltilmesinin önünde bir engel olarak durdu. 1930'larda "Devletçilik" süreci ile beraber devlet, ek-sik bırakılan alanları doldurmaya başlamış sermaye birikimini hızlandırmıştır. Kurulan KİT'ler, doğrudan özel sektörü gözetten bir tarzda yapılandırıldı. İflas eden firmaların devralınmasından, kâr eden KİT'lerin devredilmesine veya ortaklığa açılmasına kadar pek çok alan ve biçimde gerçekleşen devlet desteği sermaye birikimini büyütmüş; bu birikim savaş yıllarının tanıdığı "karaborsa" ve "hukuksuzluk" ortamında katlanarak çoğalmıştır. Örneğin bu

devletleştirme de aynı egemenliğin devamı yönünde işlev görecektir.

1929 gibi 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı sonrasında da sistemin ihtiyacı devletin doğrudan müdahalesini/desteğini gerektirmiş, devletin ağırlığı hissedilmiştir. Savaşın etkisini aşma ve rahatlama sonrasında tekrar piyasa ekonomisine geçiş için adımlar atılmış; IMF ve Dünya Bankası eşliğinde bu sistemin yaygınlaşması için ideolojik ve iktisadi müdahaleler gerçekleştirilmiştir. 1970'li yıllar piyasa ekonomisinin uygulama alanını büyütürken; 1980'le beraber, serbest rekabete abartılı bir anlam yüklenmiştir.

Devletin ekonomiye müdahalesini arttıran ve kimi "sosyal" önlemler almaya iten etkenler arasında, yukarıda sözünü ettiğimiz ihtiyaçların yanında; emekçi halkın sosyalist bir alternatife yönelmesinin önünü kesme amacı da rol almıştır. **Kapitalist dünya, 1929'da en ağır krizlerinden biri ile boğuşurken; 1917 Ekim Devrimi sonrasında kısa sürede toparlanan ve gerek sosyal gerekse iktisadi yaşamda bü-**

lik bir yönlendirme sözkonusudur. Özelleştirme konusunda yaşanan ideolojik boyutlu saldırı; Doğu Avrupa'da Sovyetler'de yaşanan çözülme; özel girişimciliğin yokluğu "çözülme" sebebi olarak yansıtılmıştır.

Türkiye'de 1950'lere kadar temel sanayi yatırımlarının devlet tarafından yapıldığı özel sektörün ise; yatırım riski yerine, emperyalist tekellerin acentalığına veya KİT ürünlerinin pazarlanmasını tercih ettiği bilinmektedir. Bu süreç içerisinde, kamu kuruluşlarının "moral değerlerle" de beslenerek, işçi ve emekçilerin bir çeşit sahiplenmeye dayanan fedakarlıkları ile kurulmuş olması; bu kuruluşların zor koşullarda gerçekleşmesi ve ilk olması gibi çeşitli nedenlerle bir yanılısama oluşturmuş, kapitalist sömürü dışında görülmelerine sebep olmuştur. Özellikle 1970'lere kadar "devletçilik" olgusunun kendisi kimi kesimlerde "olumlu" çağrışımlara kaynaklık etmiştir. İşte bu saydığımız sebeplerin yarattığı koşulların, özelleştirme tartışmaları gündeme gelişiğinde de yanlış tercihlerin oluşma-

dönemde gündeme getirilen varlık vergisi devletin müdahalesine çarpıcı bir örnek oluşturması itibarıyla hatırlanmalıdır. Ayrıca sermayenin, arkasında ne denli kirlî bir geçmiş bırakarak büyüyebildiğine dair de önemli bir örnektir.

Tüm resmi gerekçeleme çabasına rağmen "Varlık Vergisi", devletin gerektiğinde kanunsuzluğu nasıl kanun edip uyguladığının en çarpıcı biçimlerinden biridir.

Varlık Vergisi 2. Dünya Savaşı döneminde, savaş sebebiyle oluşan ekonomik sıkıntıyı yine savaşın zengin ettiği kişileri vergilendirerek gidermek bahanesiyle gündeme getirildi. O dönemin başbakanı Şükür Saracoğlu CHP'nin gizli oturumunda verginin amacını "Ticareti Türklere Vermek" olarak açıklıyor ve Türk'lere uygulanmayacağını teminatını veriyordu. Zaten daha önceden Millî Emniyet'e (bugünün MİT'i) gerekli araştırmayı yaptırmış ve azınlıkları mal varlıkları ile beraber fişletmişti. 12 Kasım 1942'de kabul edilen Varlık Vergisi Kanunu'na göre; vergi miktarı, komisyonlar tarafından belirlenecek, bu miktara hiçbir biçimde itiraz edilemeyecek ve 15 gün içinde ödenecekti. Aksi takdirde, çalışma kamplarında çalışarak ödemek durumunda kalınacaktı. Komisyonlar tamamen Türk işadamlarından, CHP'li bürokratlardan oluşmuştu. Asıl vehamet, miktarlar açıklandığında ortaya çıktı. Azınlıklar, mal varlıklarının birkaç misli vergi ödemek durumunda bırakılmıştı. "Kamp" sözcüğünün kendisinin dahi ürkütücü çağrışımlar yaptığı o dönemde insanlar tüm mal varlıklarını alelacele satarak vergileri ödemeye çalıştı ise de bu büyük ölçüde yetersiz kaldı. Ve Sirkeci ile Moda'da kurulan toplama merkezlerinden Aşkale'ye çalışma kamplarına gönderilen, hedef durumundaki kitlenin malları haczedilerek **Genç Türk Burjuvazisi** tarafından el kondu.

21 kişinin yaşamını yitirdiği kamplar, 15 Mart 1944'te tasfiye edildi. O gün için toplanan para bütçenin yarısı kadardı. İrkçiliğin resmi ellerle kanunlaştırılarak uygulanması anlamına gelen Varlık Vergisi Rum'lar için % 156, Yahudiler için % 179 ve Ermeniler için ise % 232 olara belirlenmiş; giderek ekonomik bir yıkıma ve Türkiye'yi terke sebep olmuştur.

Sermayenin böylesine bilinçli ve çeşitli yöntemlerle belenen birikim süreçlerinden geçerek holdingleşenlerden, KOÇ grubunun gelişimini Vehbi Koç'un anlatımlarında da izlemek mümkün:

"1933'te Karabük (Demir-Çelik) Fabrikasının yapılmasına başlandı. Fabrika 1938'de kok üretimine başladı. Bu kok'u olmak istiyordum. Ankara'da kok işini yapan tek firma olduğum için acentalığı bana vermeyi kabul ettiler. (...) Firma sahibi olduğum 1926 yılından 1939 yılına kadar kendim ve çalışan arkadaşlarımla dürüst-

lüğü için her türlü yemini edebilirim. 1939'dan 1946'ya kadar ise (karaborsa yılları) kuruluş olarak ahlakımız bozuldu, duyduğumuz ve duymadığımız birçok olaylar geçti, tabii bilerek bilmeyerek müşteri karşısında biz de lekelendik." (Hayat Hikayem'den aktaran Mustafa Sönmez, *Kırk Haramiler*, s: 64-65)

1950'lerde gerek uluslararası finans kuruluşlarından gelen kredilerle, gerekse içerden devlet eliyle yapılan desteklerle özel sanayinin gelişimi hız kazanmaya başlamıştır. KİT'lere özel sektör için ucuz girdi işlevi gördürme işi abartılı bir noktaya gelmiş, KİT ürünleri maliyetinin çok altında fiyatlarla satılmıştır. Fiyatlar KİT tarafından değil, Bakanlar Kurulu tarafından belirleniyor ve oluşan zararlar "sübvansiyon" adıyla Hazine tarafından karşılanıyordu. KİT'lerin özel sektöre peşkeş çekilmesiyle oluşan zararların sübvansiyonlarla karşılanması '70'li, '80'li yıllarda da sürmüş ve rakamları sürekli büyümüştür. Bu açıklar, hazine'ce karşılanamaz hale gelince de KİT ürünlerine yapılan fahiş zamlar, emekçi halkın sırtına binen bir başka yük olmuştur. Bunun gibi KİT'lerin özel sektörle sağlanan ortaklıkları da "ucuza kapatma", "bahşetme" biçiminde olmuştur.

Cumhuriyet döneminin ilk yıllarına dahi bakıldığında, spekülâtif kazançları koşullayan bir kurumlaşmanın varlığına tanık olunacaktır. 1924 yılında, nüfus sahibi politikacılarla tüccar ve eşraf tarafından kurulan İş Bankası, vurgunculuğa zemin hazırlayan bir işlev görmüştür. Aynı zamanda İş Bankası grubu tekelsel burjuvazinin gelişimini sağlayan en etkili gruptur.

"Şöyle bir sistem kurulmak isteniyordu: Devletin yapacağını banka yapmalı idi. Şüphesiz arada bankanın yabancı iş ve yerli nüfus komisyoncuları asıl hisseyi paylaşacaklardı." (Faik Rifki Atay aktaran - Doğan Avcıoğlu, *Türkiye'nin Düzeni*

s:250)

Bu sürecin önemli olgularından biri de **İzmir İktisad Kongresi**'dir. 17 Şubat 1923'te toplanan Kongre'nin aldığı kararlar büyü tüccar ve toprak sahiplerinin yararına olmuştur. "Kongre'ye egemen olan görüş 'devlet karışmasın, biz yapalım' değil, 'devlet bizi her planda desteklesin' görüşüdür." (a.g.e. s:245)

Osmanlıdan devralınan ekonomik yapı, sanayisi olmayan, tarımı ilkel seviyede seyreden bir durumdaydı. Kurtuluş savaşı sonrası toplanan **İzmir İktisad Kongresi**, özel sektörün teşviki ve millî bir ekonominin geliştirilmesi yönünde kararlar almıştır. Bu kararlarda o günkü (savaş sonrası) koşulların doğrudan rolü olmuştur. Savaşın tahrip edici etkisi atlatılamamışken emperyalist ülkelerin kredi verme vb. ilişkilere hazır olamaması doğal olarak Türkiye'yi kendi imkanlarıyla gelişmeyi deneme yoluna itmiştir.

Böyle bir yönelimde; emperyalist ülkelerin talanına karşı sürdürülen Kurtuluş Savaşı'nın, ruhsal şekillenmeye etkisi gibi, S.S.C.B.de başarıyla uygulanan planlı kalkınma modelinin de rolü olmuştur. Zorunluluklarla etkileşimlerin bir araya gelerek tayan ettiği bu süreçte; Cumhuriyet Hükümeti özel sektörü desteklerken, sermaye birikimini kendi kaynakları ile sağlama yoluna gitmiştir.

1925'te kurulan Sanayii ve Maadin Bankası; Osmanlı'dan devrolunan devlet teşebbüslerini özel sektöre aktarmak, özel sektörle ortaklıklar kurmak, yerli sanayiciye kredi açmak gibi görevleri yüklenmiştir.

Devraldığı devlet teşebbüslerini anonim şirketler haline getirebilecek; % 51'i Türk'lere, % 49'u yabancı sermayeye ait olabilecekti. Bu banka, 7 yıllık ömrü sonrasında Sümerbank'a devredilmiş, KİT'e dönüştürülmüştür.

1930'larda devletçilik uygulamasına

KİT'lerde yetişmiş eğitimli personelin özel sektöre kaydırılması gibi, ortaklıklar kurarak risklerini üstlenme biçiminde de gündeme gelen KİT'lerin özel sektöre peşkeş çekilmesi ve devlet desteği olgusu öylesine açıktan yapılmaktaydı ki, dönemin destekleyici yasaları bu ilişkiyi tüm açıklığı ile tarif etmektedir.

geçilmesi sonrasında Etibank TMO ile başlayan ve giderek yaygınlaşan; Petrol Ofisi, EBK, DDY, Merkez Bankası gibi pek çok devlet işletmesinin KİT statüsünde kuruluşu boyutlanarak sürmüştür. 1934'ün kabul edilen birinci beş yıllık kalkınma planı çerçevesinde devlet eliyle kurulan KİT'lerin; yükseltelen gümrük vergileri ve halkın sırtına yığılan ağır vergilerle oluşturulduğu bilinmektedir.

Birinci beş yıllık kalkınma planı çerçevesinde, KİT'ler üzerinden gerçekleştirilen sanayiye geliştirme adımları ödemeler dengesinde ciddi bir açık vermeden sağlanmıştır. 1940'lara dek bu yöndeki adımlar için gerekli olan yatırım finansmanı "iç olanaklar" zorlanarak sağlanmıştır.

Devletin gözetiminde gerçekleştirilen sanayileşmeye bakılacak olursa ağır sanayiye değil; hammadde tarım ürünlerine dayanan bir sanayileşmeye ortaya koyduğu görülür. 1945'e dek gerçekleştirilebilen tek ağır sanayi kuruluşu Karabük Demir Çelik Fabrikaları'dır; ki bunun için de İngiliz sermayesine ihtiyaç duyulmuştur.

2.Yeniden paylaşım savaşı sonrasında ABD, Marshall Planı ve Truman Doktrini çerçevesinde yapılan yardımlarla ağırlığını hissettirmeye başlamış ve bunun sonucu olarak "devletçilik" uygulaması aşağı çekilirken, piyasa ekonomisinin önu açılmıştır. O tarihten itibaren "dışa açılma" politikası giderek ağırlık kazanır.

Savaş sırasında karaborsa vb. yollarla birikimini arttıran ticari sermaye, işbirlikçi tekelci yatırımlar için olanak sağlar. KİT politikası artık, özel teşebbüsü destekleme yönünde biçimlenir. Öyle ki, özel teşebbüsün göze alamadığı (kârlılık oranı ve yatırım olanakları açısından) girişimleri devlet, KİT'lere havale eder.

Devletin SEKA, SÜMERBANK, TEKEL, SEK vb. ile sağladığı ilişki; tüccarın, özel sektörün pazar-yüksek kâr-birikim sorununu çözmüştür. Tüccardan kâr oranı yüksek tutularak alınan hammadde, işlendikten sonra özel sektöre ucuz fiyatlarla satılmaktaydı. TEKEL'in tütün, SÜMERBANK'ın pamuk, SEK'in süt alımında fiyatları yüksek tutması; tüccara gerek pazar gerekse kâr güvencesi sağlamıştır.

KİT'lerde yetişmiş eğitimli personelin özel sektöre kaydırılması gibi, ortaklıklar kurarak risklerini üstlenme biçiminde de gündeme gelen KİT'lerin özel sektöre peşkeş çekilmesi ve devlet desteği olgusu öylesine açıktan yapılmaktaydı ki, dönemin destekleyici yasaları bu ilişkiyi tüm açıklığı ile tarif etmektedir.

Ortaklıklar için birkaç örnek:

KOÇ-KİT ORTAKLIKLARI:

- 1- Türk Traktör: Koç (30) + İtalya (25)+TZDK, TCZB, MKE (45)
- 2- Tofaş: Koç (24) + İtalya (41)+MKE (23)+ İş Bankası (11)
- 3- Arçelik: Koç (85)+DMO(15)
- 4- Migros: Koç (51)+ TCZB, EBK, TMO (42)
- 5- Tofaş Ota Ticareti: Koç (51)+İş Bankası (10)+MKE (39)
- 6- Tat Konserve: Koç (75)+T.Şeker Fab.(22.5)

(Bkz. Mustafa Sönmez *Kırk Haramiler-1988*)

Türkiye'nin 1947'de IMF ve Dünya Bankası'na üye olması sonrasında sağlanan mali destek, KİT yönetimlerinde yabancı tekelin varlığının artmasını beraberinde getirmiştir.

ÖZELLEŞTİRME, SALT İKTİSADİ DEĞİL; SOSYAL, SİYASAL VE İDEOLOJİK BOYUTLAR İÇEREN TOPYEKÜN BİR SALDIRIDIR

1970'li yılların başında meydana gelen kriz sonrasında gündeme getirilen özelleştirme; başını ABD ve İngiltere'nin çektiği bir propaganda ile hızla yayılmış, "her derde deva" olarak görülmüştür. Türkiye'de de '70 li yılların ortalarından itibaren "KİT'lerin zarar ettiği" olgusu öne çıkarılarak ilk adım atılmıştır. MESS tarafından sahiplenilen ve geliştirilen bu propaganda, 24 Ocak kararları ile somut bir ürün vermiş; büyük sermayenin çıkarları projelendirilmiştir. Toplumsal muhalefetin gelişmişlik düzeyi böyle bir projenin uygulanmasına engel teşkil ederken, 12 Eylül sonrasında ortam "uygun" hale getirilmiş ve tekelci sermayenin talepleri adım adım uygulanmıştır. İlk önce ANAP tarafından altı çizilen özelleştirmenin gerekliliği, daha sonra tüm partiler tarafından savunulan ortak bir ölçü haline gelmiştir.

Türkiye'de özelleştirme; 1985 yılında Morgan Guaranty Rust Company of New-york şirketi ile DPT arasında yapılan anlaşma sonucu uygulamaya koyulmuştur. Yöntem olarak; satılacak KİT'ler önce, TKKOİ (Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi) tarafından devralınıyor ve satış değeri saptanıyor. Biçilen değer, özelleştirilecek olan KİT'in gerçek değerinin çok altına olacak şekilde saptandığı ve satışın büyük ölçüde uluslararası tekellerle işbirliği halinde olan holdinglerle yapıldığı, gerçekleştirilen satışlarla iyice ortaya çıkmıştır. Özal Hükümeti döneminde devletin süçüstü yakalanması sonucu vazgeçilen "Boğaziçi Hava Taşımacılığı"nın satışı, özelleştirmenin içyüzüne dair çok şey anlatmaktadır.

7 milyon dolara satılması gündeme gelen BHT'nin bankada 6 milyon dolarlık döviz ve 4 milyon dolarlık yedek parçası olduğu ortaya çıkınca gelişen tepkiler üzerine satıştan vazgeçilmiştir.

Uluslararası finans kuruluşları tarafından dayatılan özelleştirmelerin amacını anlamak için, ortaya çıkardığı sonuçlara bakmak da yeterlidir.

Türkiye'de temel mal ve hizmetlerin üretimini yapmakta olan KİT'ler, incelendiğinde; gerek yatırım finansmanı, gerekse sahip olduğu işgücü kapasitesi açısından devralınması güç bir değerde olduğu görülecektir. Bu işletmeleri satın alabilecek kapasitede yerli holding sayısı azdır ve bunlar da uluslararası sermaye ile işbirliği içerisindedir. Bu gerçeklik sonuçta ülke içerisinde yabancı sermayenin etkisini güçlendiren, entegrasyonu genişleten, bağımlılığı arttıran bir işlev görmektedir.

Özelleştirme ile beraber, göstermelik de olsa uygulanmakta olan "sosyal devlet" olgusu tüm sonuçları ile ortadan kalkacaktır. Eğitim, sağlık, ulaşım vb. alanlardaki sınırlı kolaylıklar dahada yitirilirken; piyasa kurallarının ve azami kâr amacı güden bir saldırının sonuçları çok daha dolaysız hissedilecektir. **Bir yanıyla salt iktisadiymiş gibi görünen özelleştirme saldırılarının sermayenin her türlü kazanca göz diken topyekün saldırısı bağlamında düşünüldüğünde; sosyal, siyasal ve ideolojik bir boyut da içerdiği görülecektir.** Saldırlara, özellikle meşru bir görüntü verebilmek açısından ideolojik yönlendirme yapılmakta; bireycilik ve rekabet pompalanırken, toplumsallık fikri tarihe gömülmek istenmektedir.

KİT'ler içerisinde işçilerin hemen hemen hepsinin sigortalı, sendikalı olması; ücret düzeyinin özel sektöre oranla daha yüksek düzeyde olması; saldırıların örgütlü bir karşı koyuş ile karşılaşması ve tüm bu görüntünün bir çeşit "emsal" teşkil etmesi sermaye güçlerine onyıllardır bir tahammülsüzlük sebebidir. Özel sektörde %

90'lara varan sendikasızlık oranı ve % 60'ları aşan sigortasızlık, KİT'ler içerisinde nelerin tasfiye edileceğine dair yeterli ipucu vermektir.

Taşeronlaştırma, sendikasılaştırma, tensikat vb. araçlarla özel sektörde yaratılan: örgütsüz, dağınık, güvenceden yoksun, ücret seviyesi düşük işgücü ölçü alınarak yaygınlaştırılmak istenmektedir. **Emekçilerin birlikte hareketini önleyerek parçalanmasını sağlamak üzere; parlatılan bireycilik ve serbest rekabetin yanında, iş alanlarında mümkün olduğunca farklı statülerin yaratılması amaçlanıyor.** İşsiz kitlesinin sayıca çokluğu dahi çalışanlar üzerinde bir tehdit olarak kulanılmakta ve sürekli olarak bir rekabet havası yaratılmak istenmektedir.

Özelleştirmenin, tüketim maddelerinin fiyatlandırılmasından ücretlere kadar pek çok alana yansiyacak olan olumsuz etkisi; yoksullaşmayı ve eşitsizliği büyütecek, sistemle olan çekişmeleri şiddetlendirecektir.

UYGULAMALAR, SERMAYE SÖZCÜLERİNİ YALANLIYOR

Varlık sebeplerinden biri zaten özel sektörü desteklemek olan KİT'ler, bugüne dek peşkeş çekilmiş, şimdiye bir bütün olarak devredilmek istenmektedir. Ayrıca "zarar etme" demogojileri ile gölgelenerek asıl satılan/satışa çıkarılan işletmeler, yüksek kâr yapanlardır. Fransızlara satılan Çimento fabrikalarının en çok kâr eden kuruluşlar arasında yer alması, PTT'nin en çok kâr eden 'T'sinin özelleştirilmek istenmesi, aynı tercihin ürünüdür.

Bir örnek olarak, enerji işkoluna bakarsak; 1982'den itibaren, özelleştirmenin olacağı varsayılarak hareket edilmiştir. TEK'in üretim ve dağıtım bölümlerine personel alımı durdurulurken, taşeronlaştırmaya ağırlık verilmiştir. 1989 yılında İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım Şebekesi özelleştirilerek, Aktaş Elektrik'e devredildi. AKTAŞ'ın uygulama sırasında abonelere adeta terör estirmesi; düşük hizmet kalitesi, keyfi fiyat uygulamaları ve elektrik kesmeler tepkiye neden olurken; özelleştirmelerin, üstü kapalı gibi görünen ayrıntılarda gizli-türdeki sonuçlarını da açığa çıkarmıştır. Daha sonra İstanbul'un Avrupa Yakasında TEK'i, TEAŞ ve TEDAŞ diye ikiye ayırdılar. Yani üretim ve dağıtım birbirinden ayrılarak özelleştirme için bir ön adım atıldı.

Aynı şekilde, PTT'nin 'T'sinin özelleştirilmesi öncesinde hız verilen taşeronlaştırmanın sonuçları da dikkate değer: "PTT'nin T (telefon)si 1995 yılında kurumdan koparılarak Türk Telekom Müdürlüğü adıyla ayrı bir yapı haline dönüştürülmüştü. Böylece özelleştirmenin altyapısı hazırlanarak, kuruma ait elemanların yapabile-

ceği işler dahi taşeron firmalara havale edilmişti. Bu durum ise, hizmet kalitesinde büyük bir düşüşün yanı sıra, adreslere fatura göndermeme, telefon kablolarını elektrik teline bağlama gibi sonuçlar doğurmuştu." (Haber-Sen Genel Mali Sekreteri Hıdır Yavuz, Emek Gazetesi 27 Nisan 1997)

Özelleştirmenin gündeme getirilme gerekçeleri arasında yeralan KİT'lerin zarar ettiği iddiasının, Merkez Bankası'nın '96 Yıllık Raporu yalanlıyor: "Raporunda yer alan gerçekleştirmek tahmini rakamlarına göre, 1996'da en yüksek kâr 50 trilyon 149 milyar lira ile özelleştirme kapsamında olan bu yönde çalışmaların devam ettiği Petkim'de görülüyor. (...) Kâr rakamlarının büyük KİT'lerden TEDAŞ'da 23 trilyon 146 milyar lira, TPAO'da 14 trilyon 694 milyar lira, Botaş'da 7 trilyon 674 milyar lira, Tekel'de 9 trilyon 408 milyar lira, Türk Telekom'da 17 trilyon 804 milyar lira olarak gerçekleşmesi bekleniyor." (Emek Gazetesi 22 Nisan 1997).

Zarar eden KİT'lere bakıldığında ise büyük ölçüde bilinçli müdahalelerle, yatırım yapılmayarak bu sonucun yaratıldığı ve bu örneklerin, özelleştirmeye meşruiyet sağlamak üzere kullanıldığı bilinmektedir. Özelleştirme ile KİT'lerin birilerine haraç mezat peşkeş çekildiği iddiası hemen her örnekte tüm çıplaklığı ile ortaya çıkmaktadır. 1995 Nisan'ında hisselerinin % 60'ı Yazeks İç ve Dış Ticaret A.Ş.'ye satılarak özelleştirilen HAVAŞ'a bir bakalım: 20 milyar olan sermayesi özelleştirilmeden hemen önce 100 milyara çıkarılarak zarar ediyor görüntüsü verilmiş. 196 milyon dolarlık teklifle ihaleye giren Ömer Lütfü Topal'a özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) HAVAŞ'ı son anda "bildik" nedenlerle vermekten vazgeçmiş. Daha sonra, ilk ihalede 120 milyon dolarlık teklif verildiği halde 36 milyar dolara, üstelik taksitle satış yapılmış.

HAVAŞ'ı alan Yazeks İç ve Dış Ticaret A.Ş.'nin başında Turgay Ciner'in bulunduğu ve ortağının Yunus Ağar (Mehmet Ağar'ın kardeşi) olduğu geçeceği, dönen dolapların çapını tarif etmeye yetiyor. Bunun yanında limanların özelleştirilmesinde, özellikle açığa çıkmış "çete" bağlantılı isimlerin rağbet gösterdiği bilinmektedir. Yolsuzlukta meşhur Turgay Ciner'in adı Hopa Limanı ihalesinde de geçmektedir.

KÖLELİK ZİNCİRİ ANCAK EYLEM ALANLARINDA KIRILABİLİR

İşçi ve emekçi kitleler, topyekün saldırıya karşı topyekün bir direniş sergilemek durumundadır. Özelleştirmeye karşı ortaklaştırılmış genel direnişlerin yanında, karşılaşılan her ortamda lokal direnişler de

sergilenmeye; özelleştirmecilerin, karşılaşmaları olasılık dahilinde olan tüm problemlerle tanışmaları sağlanmalıdır. Her özelleştirmeye bir mevzi kaybı gözüyle bakılmalı ve çarpışmadan terk edilmemelidir. Sürekli olarak "emniyet" tedbirlerine zorlamak, ekonomik ve siyasal zafiyetlere uğratmak hiçbir kazanımı bedel ödetmeden gasp ettirmemek; bir taraftan sermaye güçlerinin cesaretini kırarken diğer taraftan emekçi güçlere cesaret ve deneyim kazandıracak, kazanılmış haklara sahip çıkma bilincini güçlendirecektir. Unutulmamalıdır ki, egemen güçleri cesaretlendirici her edilgen tutum, yeni saldırılar için davetiye çıkarmak anlamına gelecektir.

1989 Bahar eylemleri ile yükselen ve bugüne dek çeşitli eylem biçimleri ile zenginleşen işçi ve emekçilerin birikimi, tüm olanaklar zorlanarak bir karşı koyuşa dönüşmelidir. Örneğin TEAŞ'a bağlı Termik Santralleri'nin ve TEDAŞ'a bağlı Enerji Dağıtım Santralleri'nin devir sözleşmeleri ile özelleştirilmesi gündeme geldiğinde gerçekleşen santral işgalleri, belirli ölçülerde geri adım atılmasına -ertelemelere sebep olmuştur. Ancak bu tür çabalar lokal/parçalı kaldığı takdirde sonuç alıcı borya taşımak güçtür. Emek cephesindeki duruşun çapı mümkün olduğunca geniş tutulmalıdır. Kamu emekçisinin grevli toplu sözleşmeli sendika hakkından işçilerinden sorunlarına özelleştirme uygulamalarına kadar yayılan kapsayıcılıkta birleşik bir mücadelenin örgütlenmesi zorunludur.

Aksi taktirde topyekün saldırı durumundaki sermaye güçleri parçalı örgütlülükleri aşmakta zorlanmayaacaktır. Bu konuda siyasi iktidarın toplu bir direniş meydan vermemek için satışları tek tek gündeme getirdiği bilinmektedir. Nitekim PETLAS'ın SÜMERBANK'ın özelleştirilmesinde gündeme gelen sınırlı tepkiler yetersiz kalmıştır.

Özelleştirmeye karşı verilecek mücadelede emekçilerin örgütlü karşı duruşu gözetilirken yapay/yanıltıcı "çözüm"lere karşı uyanık olunmalıdır. Örneğin hisse senedi aracılığıyla mülkiyetin tabana yayılması fikri tamamen bir aldatmacadan ibarettir. Sınırlı miktarda, birbirinden kopuk tek tek hisse sahiplerinin işletme üzerinde hiçbir inisiyatifli olmazken; varolan işleyiş meşruiyet kazandırmaya alet edilmiş olacaktır. Mesela NETAŞ'ta % 51 hisse oranına sahip Northern Telecom'un her konuda söz sahibi olabilmesinin yanında halka satılan % 3.92'lik oranın ne gibi bir anlam ifade ettiği, "mülkiyetin tabana yayılması" hikayesini gerekli açıklığa kavuşturmalıdır.

TEK YOL DEVRİM

TEK ALTERNATİF; ÜRETENLERİN AYNI ZAMANDA YÖNETEN DE OLDUĞU, HALKIN KENDİ İKTİDARIDIR

PERU'DA GERİLLALAR ŞEHİT DÜŞTÜ... DİKTATÖRLÜK KAYBETTİ

*Tarihe karşı andımız, insanlığa karşı sö-
zümüz olsun ki; vakti gelecek!..
İncittiğiniz her gerilla bedeninin, umuda
sıktığınız her kurşunun, beklentilerini ka-
nattığınız her insanın, hesabını soraca-
ğız!..*

"Eski para sahibi, şimdi kapitalist olarak önde çalımla yürü-
yor; emek-gücü sahibi onun emekçisi olarak peşi sıra onu izliyor.
Biri önemli insan pozunda sırttan, işbilir; öteki sıkılgan, çekin-
gen, kendi derisini pazara götüren ve yüzülmekten başka umudu
olmayan bir kimse gibi?" (Marks, Kapital, c.1, s:191-192)

Evet, öyle zannediyoruz ki, yukarıdaki ifadede yer alan kom-
pozisyonu "kader" olmaktan çıkarabilecek en iyi vuruş, "GERİL-
LA" vuruşudur.

MRTA gerillaları katledildi!... Eyleme başladıkları ilk gün,
umut bahçemize "bir karanfil boy-verir gibi" düştüler; içimizi bir
sevinç kaplamıştı. Ve sonra, o karanfil koparılırken, bizden bir
parça eksildi; içimizi bir hüzün sardı.

Beyaz Adam, Kızılderili Reis'le buluşmaya gideceği zaman
çok rahattır. Can güvenliğine dair hiçbir kaygı duymaz. Bilir ki
Kızılderili böyle durumlarda canı pahasına sözünde durur ve asla
tuzak kurma hesapları yapmaz. Aynı Beyaz Adam, kurduğu tuza-
ğa Kızılderili Reis'i düşürür ve derisini yüzer. bu öykü hiçbirimi-
ze yabancı değildir. Dün olduğu gibi bugün de gerçekliğin bir par-
çası olmaya devam ediyor.

Şimdi, söz konusu eylemin kimi sofralara "meze", içi boş soh-
betlere "konu" olacağını biliyoruz. Ancak bunu şehit düşen MRTA
gerillaları da biliyordu. "Şöyle şöyle yapsalardı öldürülmezlerdi"
biçimindeki değerlendirmelere konu olacaklarını da... İnanıyoruz
ki, onlar bunu ciddiye dahi almamışlardır. MRTA'nın da, eylem ön-
cesinde olduğu gibi, eylem sonrasında da "akıl almaya" ihtiyacı ol-
duğunu sanmıyoruz. En azından biz "akıl veren" durumda olmaya-
cağız. Her eylem gibi, bu eylem de aleyhte kullanılmak istenecek-
tir. Tam "türü tükendi" derken tüm dünyaya saçtıkları tohumlarla;
önlenebilir bir filizlenmeye sebep oldukları, bunun kazanımlarının
hesaplanamaz denli çok ve çeşitli olduğu görülmek istenmeyecek,
yanlış yönlendirmelerle gölgelenmeye çalışılacaktır.

Egemen ideolojinin belirlenimi altında hareket eden görsel ve
yazılı medyanın normları ile değerlendirme yapılacak olursa, ey-
lemin her türden sonucunda Fujimori'yi daha güçlü göstermek
mümkün. Ama devrimciliğin kendi matematiği vardır; kameraya
girmeyen cinsten olguların toplamını alır ve vakti gelince, sonuç-
larını elle tutulabilen bir somutlukta hisseder.

Üstü küllenen, hafızalardan silinmek istenen ve sınıf kavgası-
nın dışında tutulmaya çalışılan araçların, yöntem ve değerlerin ha-
la bütün canlılığı ile ayakta durduğunu tüm dünya kamuoyuna en
canlı biçimiyle anlatabilmeyi kazanım saymayanlar için bu eylem
bizatihi kendisi bir kayıptır. Bu kesimin eylem üzerine "ol-
saydı"lı, "yapsaydı"lı değerlendirmeleri de anlamlı ve gerekli de-
ğildir.

"Segui il tou Corso, e lascia le genti"

"Sen yolunda yürü ve bırak ne derlerse desinler!" (*)

Diktatörler için, halk düşmanları için "katletmek" yeni bir iş
değildi; onların ayırt edici özelliğidir zaten kan dökmek. Hiç me-
rak edilmesin ki, eğer böyle kolay kazanıyor, puan topluyor olsa-
lardı; 126 gün değil, 126 saat beklemezlerdi.

Eylem sürecinde yapılan anketlerle Fujimori'nin % 10'luk
destek kaybına uğradığı söylendi. Şimdi ise, çok daha güçlüy-
müş!... Ne kadar kolay kazanılıp kaybediliyor... 126 gün boyun-
ca kiminin gönlünde, kiminin yüreğinde ve hatta kiminin bi-
linçaltında dahi yer edinen varlıkları ile nasıl bir etki yarattılar;
bu etki ilerde hangi biçimlerde filiz verecek? Sayın kayıp
ölçme uzmanları; bunu da ölçebilecek bir aletiniz var mı aca-
ba?

*Bazı eylemler vardır ki
yenilmezler.
"Her şey bitti"
dendiği anda bile
yeni kavga tohumları
olup
mücadelenin rahmine
düşerler.*

*Bazı insanlar vardır ki
yok edilemezler.
Bombalarla
parçalanan bedenleri
tüm bir kavga alanını
yediveren bahçesine
çevirirler.*

Fazla uzağa gitmeye gerek yok; üzerinde yaşadığımız topraklarda bugüne dek kendisinin bile sayısının unuttuğu düzeyde katliam yapan devlet kazanıyor mu gerçekten? Dersim'de, Kızılderre'de, 1 Mayıs'ta, Çiftelavuzlar'da, Kürdistan dağlarında "katlederek yenilen"; devletin kendisi değil mi? Gazi'de kim kazanmıştı? Rüzgar ekenler, bir kez daha fırtına biçmek durumunda kalacaktır.

Tupac Amaru Devrimci Hareketi'nin katliama cevabı: "Ne teslim olmak ne de yenilmek. Mücadele süreç" oldu.

Bundan sonra Peru'da sıkılan Fujimori kılıklı her kurşunda devletin katliamcı yüzü sırtacak; bilinçler soru soracak; insanlar daha kolay görebilecek, yalanla gerçeklik arasındaki farkı. Eylem boyunca eline-ayağına çekidüzen vermek zorunda kalan devlet, şimdi daha zor yürütebilecek zorbalık rejimini...

Düzenlerini savaşa göre tahkim etmiş karşı-devrimci güçler, dünyanın her yerinde birbirine benzerler. Peru'da diktatörlük, gerillanın cesetinden dahi korkuyor. Ve o çok başarılı (!) olduğu operasyonun tüm izlerini saklamaya çalışarak, hiç de rahat olmadığını açığa vurmuş oluyor.

Tupac Amaru'nun eylemi her haliyle öğreticiydi. Halk düşmanlarına; kendilerini en güvenli zannettikleri, en "erişilmez" yerde bile teslim alabilmenin mümkün olduğunu; bunun için, değerleri uğruna ölmeye hazır insanların dünyanın her yerinde var olduğunu; bu korkulu rüyanın tüm zorbalık rejimleri için geçerli olduğunu anlattılar.

Bu tür gelişmeler karşısında alınan tavırlar, yapılan açıklamalar; kimin, neyi, nasıl kavradığına dair bir turnusol olma özelliği de taşır. Örneğin Peru'da Devrimci bir işçi partisi kurmayı amaçladığını söyleyen Poder Obrero adlı örgütten yapılan açıklama, yorumların ne denli uçlaşılabildiğini de gösteriyor. "MRTA, işçi sınıfı ve kitle hareketiyle pek ilgili bir yapı değil. Ekonomik-politik sistemde değişiklik talep ettiklerini söylemelerine rağmen, bu taleplerinde pek ısrarlı görünmediler" diyor ve bu yorumunu "pazarlık, 500 MRTA tutsağının serbest bırakılması eksenindeydi" cümlesiyle gerekçeliyor. Ölçülerini bu şekilde, subjektif verilerle besleyenlerin eylem sonrasında Lima'nın işçi mahallesi Juan de Miroflores'te çekilen kızıl bayrakları görme koşulu yok. Çünkü onlar, ilgilerini başka yöne çevirmiş durumdalar. Kendi duruşundaki doğruluğu (!) kanıtlaya kaygısı her şeyin önüne geçince, bilinç gibi gözler de; gördüğünü değil, koşullandığı şeyi kaydeder.

Kimse kendini kandırmasın!.. MRTA savaşçıları önce Peru'yu, sonra Dünya'yı sarstı; pas tutmuş bilinçleri, yitirilmiş insani refleksleri, kaybedilmiş duyarlıkları utanca boğdu.

PERU DİKTATÖRLÜĞÜ ASIL ŞİMDİ KAYBETTİ

**Rahat uyuyun
And dağlarının çocukları.
Rahat uyunun
başkaldırımın sembolleri.
Silahınız yerde kalmayacak.**

- KAHROLSUN EMPERYALİZM VE ONUN YERLİ UŞAKLARI

- YAŞASIN DÜNYA PROLETARYASININ VE EZİLEN HALKLARIN ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ

**Siz ondört mermisiniz
Yeryüzünde bir tek Fujimori
kalmayınca dek
namluya sürülerek çoğalacaksınız.**

(*) Dante, Aktaran K. Marx, Kapital c.1, s.19

GEÇMİŞ'DEN GELECEĞE BİR GELENEK KIZILDERE'DEN LIMAYA

17 Aralık 1996'da M.R.T.A'nın Gerilla'ların başlattığı (sessizliğe son) direnişi, 126.gündünde 22 Nisan gecesi saat 24.00 sıralarında Fujimori hükümetinde 14 DEVİRİMCİ'nin alçakça katledilmesiyle sonuçlandı.

M.R.T.A (Devrimci Hareket Tupac Amaru) 1984'ü yıllarda kurulan ancak kökleri 1970'lerde farklı Perulu devrimci güçlerin deneyimleriyle ortaya çıkan politik ve askeri bir örgüttür.

M.R.T.A'nın (sessizliğe son) Direnişi ve Amaçları neydi?

1. M.R.T.A tutukularının serbest bırakılması, aynı zamanda devlet tarafından yanlışlıkla M.R.T.A militanı olmakla suçlananların da serbest bırakılması.

2. Peru rejimi tarafından uygulanan neoliberalizme karşı eylem gerçekleştirilmek.

Zafer Emperyalistlerin uşagi Fujimori'nin görünse de 126 gün dalgalanan bu Bayrak faşizme korku Dünya halklarına umut olmaya devam edecektir.

"Koca Tupac uyan da gör"

Ey gidi dünya! Bu mu adaletin. İnsanları barbarlık için mi türettin.

Koca Tupac! uyan da gör ülkenin halini. Uyan da gör, kanlıları sel olup And Dağlarının derinliklerinde çağlayan ırmaklara akan çocukların yüzyıllardır bayrağını halen indirmedigini.

Uyan da gör despot Fujimorilerin engizisyon ordularının tıpkı senin gövden gibi postallar altında ezip dört parçaya böldüğü bayrağın halen dalgalandığını. Dağlar isyan ediyor. Isyan ateşiyle bürünmüş çağdaş Tupac'lar seni bekliyor. Gel artık! Gel de gör. Sen İspanyol sömürgeçliğine karşı direndin, torunların ise dünyaya haykırıyor."

KURTULUŞA KADAR SAVAŞI...

Almanya'dan Bir Grup Devrimci Hareket Okuru

"FİKİRİ"Yİ ANARKEN FATSA'YI ANLAYABİLMEK

1979'un 14 Ekim'inde bir insan çıkıyor ve AP'nin, CHP'nin, MSP'nin tabanından da önemli boyutta oy alarak büyük bir halk desteği ile; Ordu'nun FATSA ilçesinde Belediye Başkanlığı kazanıyor. FATSA'nın onyıllardır tanıdığı "TERZİ FİKİRİ"den kısa sürede Türkiye'nin her yanında söz edilmeye başlanır.

FİKİRİ SÖNMEZ'in önceden hazırladığı bir program yoktu Halka, "sizlere DEVİRİMCİ YOL'umuzun ışığını vaadediyorum" dedi. Seçildikten sonra, programın kendisi gibi, bu programın uygulanmasının biçim ve araçlarını da halkla beraber kararlaştırdı.

İşe Halk Komitelerinin oluşturulması ile başlandı. Komiteleşme dışında, ayrıca halkın doğrudan katılımı ile geniş çaplı toplantılar yapıldı. 20 bin nüfuslu FATSA'da 5 bin kişiyi bir araya getiren toplantılar, temsil olayının çapını küçültürken, doğrudan katılımı büyütüyordu.

"Belediye'nin aldığı tüm kararlar halkla tartışılmıştır; halkın onayı olmayan hiçbir iş belediye tarafından yapılmamıştır. Tek cümle ile halk belediyede söz ve karar sahibi kılınmıştır. Demokrasinin gereği budur." (Fikri Sönmez)

FATSA'da 9 ay gibi kısa bir süre içerisinde çok şey başarıldı. Kan davasından, iki kişi arasındaki kavgaya; arazi anlaşmazlığından, tefecilerle yaşanan sorunlara kadar her şey devrimcilerin önüne getiriliyor; devrimciler de bu sorunları halkla beraber çözüyordu. O güne dek imkansız görünen veya aylar, yıllar sürebileceği sanılan sorunlar elbirliği ile çok kısa sürede çözüldü. Ta ki 11 Temmuz'da devlet en çirkin yüzü ile FATSA'da boy gösterene dek...

Bilindiği gibi, her yerel seçim sürecinde "demokrasi", "alternatif projeler", "kendi kendini yönetme" vb. kavramlar ön plana çıkar. Belediyelerin merkezi yönetimlerden farklı olarak, halkın günlük yaşamında çok sık karşı karşıya geldiği somut bir ilişki olması ona bir özgünlük katmaktadır. Bu özgünlük devrimci çevreleri çoğu kez, "boykot" yerine bağımsız adaylarla seçime katılma tercihiyle yönelmektedir. Seçimin kazanılması sonrasına ise; böyle bir çalışma alanına yüklenen anlamdan, çıkarılan sonuçların isimlendirilmesine kadar pek çok konu tartışma sebebi olmaktadır.

"YEREL YÖNETİM"DEN NE ANLAŞILMALIDIR?

Burjuva yönetim aygıtlarından yerel yönetimlerin bazı ayrıcalıklı özellikleri vardır. En önemlileri:

* Yerel yönetimler genellikle tek dereceli seçimlerle doğrudan seçmenler tarafından tayin edilir.

* Çalışma alanları halkın günlük yaşamı ile daha doğrudan ilişkilidir.

* Bireylerin çalışmalarını daha yakından görebildiği izleyebildiği kendine en yakın yönetim birimleridir.

* Yerel yönetimler mülkiyet ilişkisine -merkezi yönetime göre- daha az bağımlıdır (görece bağımsızlık).

Bu ayrıcalıklarına özelliklerine rağmen yerel yönetimler burjuva yönetim mekanizmalarıdır. Bu nedenle devrimcilerin tanımlamalarını yaptıkları alternatif yerel iktidar organlarıyla çok fazla bir ilişkisi yoktur.

Gerçek demokrasi; temsili değil doğrudan demokrasidir. Diğer bir ifadeyle yerel yönetim/konsey demokrasisidir. Böyle bir sistemde belli aralıkların karşısına onları yönetmeye aday olarak çıkan profesyonel politikacılar yoktur. Aslında bugün anlaşıldığı biçimi ile seçim de yoktur; veya "her gün seçim vardır" da diyebiliriz. Seçilen temsilcilerin her an geri çağrılabilir olmasına dayanan denetim ve şeffaflığın yanında seçimlerin sovyet kaynaklı olması demokrasie dolayimsız bir yan kazandıracaktır.

Burjuva devlet aygıtının parçalanması ile birlikte burjuvazinin yerel yönetim kurumları da yok olacak, yerlerini devrimci alternatiflerine bırakacaktır. Devrim öncesinde burjuva yerel yönetim birimlerinde kazanılan devrimci inisiyatif ne kadar geniş olursa olsun sınırları burjuva devlet aygıtı tarafından çizilecektir. Ve hiçbir zaman devrimci anlamda alternatif yerel yönetim haline dönüşmeyecektir.

Ancak sayılan özellikleri nedeniyle yerel yönetimler; devrimcilerin farklı yönetimi anlayışlarını bir ölçüde hayata geçirebilecekleri, halkın yönetime -sınırlı ve sembolik olarak da olsa- katılabileceği halk kitlelerinin kendi sorunları ile daha yakından ilgilenebileceği, kendi sorunlarının çözüm yollarını kendilerinin üretmeye çalışabile-

cekleri olanakları sağlayan; halkın kendini yönetme alışkanlıklarını, deneyimlerini kazanabileceği yerler olarak görülmelidir.

Yıllardır politika yapmaktan uzak bir konumda; yöneten-yönetilen devlet-toplum ikiliğine koşullandırılmış insanlara alternatif projeler sunarak mevcut girdabın dışında farklı seçeneklerin olduğuna işaret etmek, kendi özgüçlerine hatırlatma yapmak geleceğin özgür toplumunu yaratma yolunda -belki ufak ama- gerekli bir adımdır.

Yerel yönetimlerdeki devrimcilerin etkinliği ve gücü merkezi iktidarın gücü ve etkinliği ile ters orantılıdır. Güçlü merkezi iktidarlar döneminde yerel yönetimlerdeki çalışma alanları yasaların çizdiği sınırlara kadar daralabilir. Merkezi iktidarın zayıfladığı oranda da bazı fiili durumlar yaratılabilir. '80' öncesinde ülke genelinde yükselen anti-faşist mücadelenin boyutlarına bağlı olarak ülkenin, pek çok kesiminde merkezi otoritenin etkinliği önemli oranda azalmıştı. Bu bölgelerde, doğru biçimde ele alınan yerel yönetimler olgusu devrimciler için önemli deneyimler kazandırmıştır. FATSA, bunlardan o günün koşullarına göre en gelişmiş olanıdır. Ancak, bir model olarak sunulabilecek kadar gelişmiş bir biçim olamadı. Buna rağmen merkezi otorite gününü ilk önce FATSA'da gösterme zorunluluğu hissetti...

*Yıl 1985 Mayıs'ın 4'ü
Fikri, zindanda şehit düşer.
Taptaze bir filliz, yeşilini
yüürmüştür
Meyveye gebe bir ağaç çiçeğini
düşürmüştür.
Tüm Karadeniz surat asar...
yeminler edilir sözler verilir.
O gün edilen yeminler,
Bugün oniki yaşında
Büyüyen yeminler, daha büyük
gerçekleşir.
"HESAP SORACAGIZ!"*

FATSA NEDİR?

FATSA, "bir düşüncenin hayata geçirilmesinin" örneği olmaktan çok bir düşüncenin üretilmesine katkısı olan bir devrimci pratik olarak algılanmalıdır. 1977 sonrasında Devrimci Yol'un ideolojik-politik biçimleniş döneminde Direniş Komiteleri, tüm ülkedeki anti-faşist mücadelenin birliğinin sağlanması tartışmaları ile birlikte gündeme gelmişti. Anti-faşist mücadelenin ileri boyutlar kazandığı bölgelerde (FATSA gibi) Direniş Komiteleri biraz daha farklı bir işlev üstlendi. Bu farklılık, alternatif örgütlenmeler düşüncesinin somut olarak biçimlenmesine neden oldu. Üretilen düşüncenin doğruluğunun kanıtı da FATSA idi.

FATSA, bu çerçevede ele alınmalı; ne "Devrimci Yol FATSA'dır" düşüncesine varacak kadar abartılmalı ne de FATSA'da sürdürülen müadele ve kazanılan devrimci değerler deneyimler göz ardı edilmelidir.

14 Ekim 1979 seçimlerinde FİKRİ SÖNMEZ'in şahsında sembolleşen başarı bir sonuçtur aslında. Bu sonuçta uzun yıllara yayılan ve giderek boyutlanan bir mücadele sürecinin etkisinin olduğu bilinmelidir.

Aksi takdirde FATSA'yı fındık mitinglerinden anti-faşist mücadeleden, karaborsa ve tefecilikle mücadeleden bağımsız ele alıp, onu bir "seçim zaferi"ne indirgemek FATSA'yı anlamamaktır.

Bugün için FATSA'ları yaratabilmek, mücadele süreçleri ile doğrudan ilintilidir. Sürece damgasını vuran, gündem üzerine tayin edici rol oynayan bir gelişme aynı za-

Yıllardır politika yapmaktan uzak bir konumda; yöneten-yönetilen devlet-toplum ikiliğine koşullandırılmış insanlara alternatif projeler sunarak mevcut girdabın dışında farklı seçeneklerin olduğuna işaret etmek, kendi özgüçlerine hatırlatma yapmak geleceğin özgür toplumunu yaratma yolunda -belki ufak ama- gerekli bir adımdır.

manda yeni FATSA'lar için de bir ön zeminidir. Merkezi otoritenin genel anlamdaki etkisi ve yerel yönetimler üzerindeki belirleyiciliği zayıflatılabildiği oranda, yeni FATSA olasılığı güçlendirilmiş olacaktır.

**"FİKRİ"Yİ ANARKEN
FATSA'YI ANLAYABİLMEK;
SALT ÖVGÜYÜ DEĞİL BUGÜN
İÇİN DERS ÇIKARMAYI DA
GEREKİRİR**

FATSA, belirli bir tarihsel konjonktürün ürünüdür. Ülke genelinde sürdürülen devrimci mücadelenin ulaştığı boyut, oligarşinin içine düştüğü "yönetememe" krizi gibi, bir dizi etkene de bağlı olarak "FATSA" yaratılabildiği.

FATSA gerçeği, geniş halk yığınlarının içinde yer aldığı cephesel örgütlenmelere devrimcilerir bakış açısının, onlara nasıl önderlik edilebileceğinin de göstergesidir.

FATSA, Direniş Komiteleri tarzında geniş cephesel örgütlenmelerin başarısının, merkezi siyasal hareketlerin varlığı-

na örgütlenme ve mücadele düzeyine bağlı olduğunun kanıtıdır.

Bu bağlamda, seçim dönemlerinde, kimi siyasal gerçekleri ifade etme üzere propaganda-ajitasyon faaliyeti yürütmek, devrimcilerin "tek işi" olmamalıdır. Seçim ortamının tanıdığı, kitle çalışmalarını güçlendirici olanaklar da kadro çalışmasına yönlendirilmelidir. Proletaryanın bağımsız siyasal hareketinin, öncü savaşı bir partinin yaratılması ancak böyle bir çalışma tarzı ile mümkündür.

Bugünden yaratılacak küçük deneyler, vaadedilen toplum biçiminin gerçekleşebilirliğine dair somut bir örnek olacak; yarını bugüne izdüşürebildiğimiz oranda inandırıcılığımız artacaktır. Halkın kendi kendini yönetmesinin embriyon örneklerini oluşturmak, bunu yaşamak, mümkün olduğunu görmek mevcut sistemle olan çelişkilerini de arttıracaktır.

Seçim kazanmak her zaman "FATSA" yaratmayabilir. FATSA, bir olgunlaşmadır; bir sonuçtur; tüm ülkeye yayılan koca bir ağacın çiçek verdiği yerdir.

EŞEL-MOBİL; AÇLIĞI VE ÖRGÜTSÜZLÜĞÜ SİSTEMLİ KILAN BİR SALDIRI ARACIDIR

Sınıf savaşımının çeşitli cephelere yayılmış özelliği; aynı anda farklı mevzilerde, farklı biçimlerde yürütülüyor olması; emekçi kitleler açısından olduğu gibi, egemen güçler açısından da bir öğreticiliğe sebep olmaktadır.

Geliştirilen her yöntem, onu kuvvetlendiren araçlarla beslenerek emek-sermaye çatışmasında yerini almaktadır.

1997 yılına, oligarşinin özelleştirme beklentilerini boşa çıkartmama sözü vererek giren Refahiyol hükümeti, kendisi için en büyük engel/tehlikenin emeğin örgütlülüğü olduğu bilinciyle hareket etmektedir. Bu örgütlülük ne denli zayıflatılırsa, sermayenin saldırılarında sonuç alabilmesi o denli kolaylaşacaktır. Taşeronlaştırma, sendikasıztırma amacıyla bugüne dek çeşitli sektörlerde pek çok manevranın denendiği bilinmektedir. Oligarşinin bu saldırı araçlarından biri de Eşel-mobil sistemidir.

İMF ve Dünya Bankası'nın, ücretlerin düşürülmesi yönündeki dayatmaları çerçevesinde gündeme getirilen Eşel-mobil sistemine göre; ücret artışları, aylık enflasyon artışına endeksli olacak. Bir taraftan ücretlerin

"tek el"den ve keyfi biçimde tayini gündeme gelirken; diğer taraftan, "sendikalara gerek kalmadı" bilincinin geliştirilmesi ile, emekçiler tamamen örgütsüz bir boyuta çekilmek istenmektedir. O koşullarda sermayenin, kölelik düzenini daha çıplak biçimde gerçekleştireceğini beklememek, sermayeyi tanımamaktır.

Türkiye'de artık alışılan bir yöntemdir; en karanlık ve tehlikeli adımlar dahi bir müjde edasıyla açıklanmaktadır. Bu konuda Erbakan'ın yakın tarihlerdeki demecileri hatırlanacaktır.

lanacaktır.

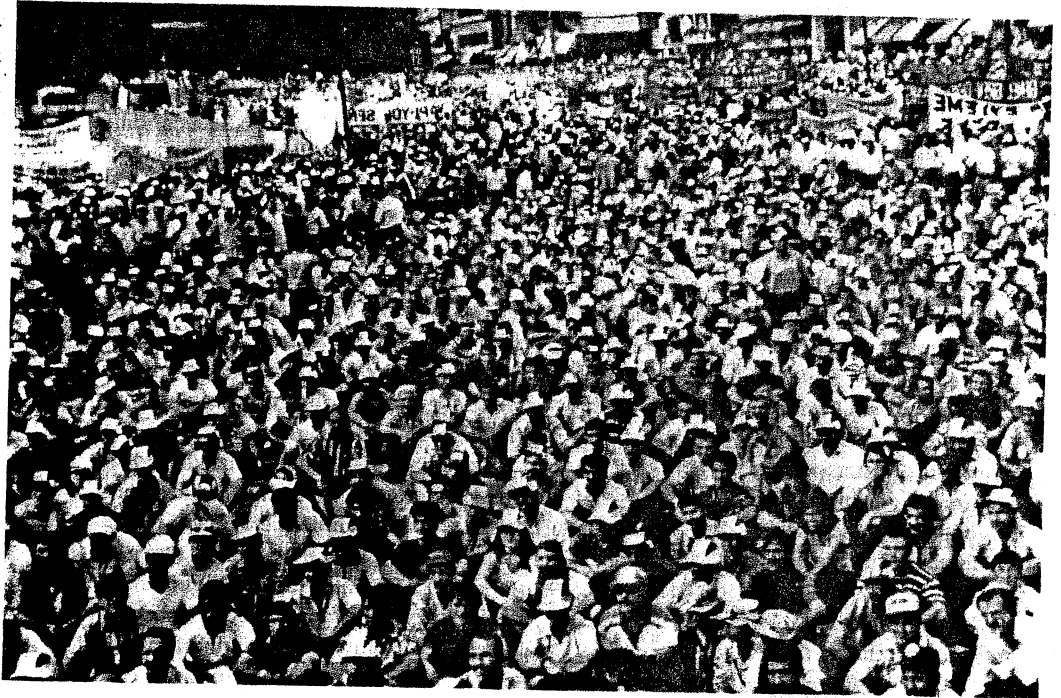
"Dolara, enflasyona endeksli", "ikide bir artan" bir ücret tarifi yaparak; TİS'i, sendikaları,

örgütlülüğü kenara kaldırıp atılması gereken bir fazlalık gibi yansıtmıştır.

Özellikle 1980 sonrasında cunta eşliğinde aşağı çekilen ve ücretlerde devamlı olarak reel kayıplara sebep olan düzenlemeler bugün için, çalışan kesimleri açlık sınırına dayamıştır. Ayrıca enflasyon, ücret, reel değer vb. kavramlar söz konusu olunca rakamlarla oynayarak, hiçbir za-

mesele salt ücret meselesi değildir. Grevsiz, toplu sözleşmesiz sendikanın ne denli sendika olacağı; bunun ekonomik-demokratik kazanımlar, sosyal güvenceler ve örgütlü yaşam açısından nasıl bir bozucu etkiye sebep olacağı düşünüldüğünde; projenin gerçekte bir tuzak olduğu daha iyi anlaşılacaktır.

Kamu emekçilerinin toplu iş sözleş-

man gerçekliği yansıtmayan sonuçları halkın önüne koyanların; "enflasyon oranında artış"tan ne kastettiği de ayrı bir tartışma konusudur.

Günümüz koşullarında insanca yaşayabilmenin asgari ölçütlerini yakalayabilmek için varolan iş yaşamını, ücret düzeyini birkaç kat yukarı çekmenin mutlak gerekliliği hayat tarafından dayatılmışken -söylendiği gibi uygulansa dahi- Eşel-mobil'in anlamı; "açlığı kalıcılaştırma, kader haline getirme sistemi" olacaktır. Ayrıca;

meleriyle eşzamanlı bir biçimde gündeme getirilen bu uygulama, sendikal örgütlülüğün sebep olduğu iç çelişme ve çatlakları büyütmeyi amaçlamış ve belirli sonuçlarda almıştır. Şeker-İş, Demiryol-İş ve Dok Gemi-İş sendikalarının sözleşmeleri imzalaması ile ilk çatlak belirmiştir.

Özelleştirmelerin hızlandırıldığı, topyekün bir saldırının sahneye konduğu bu dönemde sınıfın örgütlülüğünü korumada özellikle hassas davranılması gerekmektedir. Sermaye güçlerinin, mesele salt ücret olunca dö-

nem dönem -geçici olarak- artışlara göz yumduğu bilinmektedir. Örneğin Özal döneminin "sözleşmeli

Mesele salt ücret meselesi değildir. Grevsiz, toplu sözleşmesiz sendikanın ne denli sendika olacağı; bunun ekonomik-demokratik kazanımlar, sosyal güvenceler ve örgütlü yaşam açısından nasıl bir bozucu etkiye sebep olacağı düşünüldüğünde; projenin gerçekte bir tuzak olduğu daha iyi anlaşılacaktır.

Eşel-mobil'in görünmez tuzaklarından biri de; emekçinin harcadığı emek sonucunda sermaye sahiplerine sağladığı kârı hesap dışı bırakan bir uygulama olmasıdır. Öyle ki; ücreti, kendi tükettiği mal ve hizmetlere yapılan zamlardan ödenecek olan emekçi, hem yeni zamların kabahatlisi sayılacak hem de asıl ceremesini o çekecektir.

Enflasyonist sistemin bir parçası haline getirilen işçi-emekçi kesimlerin Brezilya, Arjantin vb. ülkelerde benzer uygulamalar sonucunda yaşanan hiperenflasyonun ağır yükü altında kaldığı bilinmektedir. Gerçekte, sermayedarın kârının da bir kalem olarak hesaplamının içine

personel" uygulmasına kanarak, sınırlı ve geçici ücret artışına tüm güvencelerini feda eden işçilerin daha sonra bunun bedelini, ya işten atılarak ya da köleliğin en çıplak biçimine razı olarak ödediği hatırlanmalıdır.

Enflasyonist uygulamalar karşısında reel ücretlerde yaşanan kayıpları telafi etmek yerine bunu kalıcılaştırmayı amaçlayan sermaye güçleri, daha önce de denenmiş "akıllı silah"lardan birine başvurmuştur. "Oynak merdiven", "değişken ölçek" anlamına gelen Eşel-mobil 1980'de gündeme getirildiğinde, bir yasa taslağı da hazırlanmıştı. 24 Ocak Kararları ile taşıdığı eşgüdüm, bu projenin arka planına dair yeterli mesajı veriyordu. O zaman da, emekçilerin lehine bir uygulama olduğu demogojisi ile beslenmişti. Gerçekte ise, o günün koşullarında nispeten yüksek olan ücretler denetlenip aşağı çekilmek isteniyordu. Ayrıca, sınıfın örgütlü hareket etmesi bir rahatsızlık sebebiydi. Ancak uygulamaya geçmeden 12 Eylül sürecine girilmişti. Bu süreçte, Yüksek Hakem Kurulu (YHK) eşliğinde, ücretlerin "tek el"den belirlenmesi biçiminde 83'e dek fiili bir uygulama söz konusu olmuştur.

1988'de tekrar gündeme getirilen Eşel-Mobil sistemi ile; cuntalı ve Özal'lı dönem sonrasında reel olarak yüksek bir kayba uğrayan ve çok düşük bir seviyeye gelen ücretler, o seviyede tutulmak istenmiştir. Ancak, '89 Bahar Eylemleri nedeniyle uygulanamamıştır.

Bu iki örnekte de görüldüğü gibi, ücretlerin nispeten düşük veya yüksek olması; eşel-mobil'i, sömürücü egemen güçler lehine bir düzenleme olmaktan çıkarmıyor. Tüketici fiyat endekslerine göre belirlenen ve "enflasyon oranı" diye gösterilen rakamlar, bu rakamların keyfi oynamalara açık olması gibi güvencesizlikler, bugüne dek ücret-

lerde yaşanmış reel kayıplar ve sendikaların ücret dışındaki faaliyetlerine yönelik tasfiye girişimi gibi pek çok nedenle Eşel-mobil'in savunulabilir bir yanı yoktur.

Bu yıl tekrar gündeme getirilen ve 1 Temmuz'da yürürlüğe girecek olan Eşel-mobil sistemine imza atan Dok Gemi-İş'i tanımak, sorunun anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Dok Gemi-İş, RP'ye yakınlığı ile bilinmektedir. İstanbul Kasımpaşa Haliç, Camialtı ve Pendik Tersaneleri'nde çalışan ve bu sendikalarda örgütlü olan işçilerin işten atılmaları sendikaların kendi eli ile olmuş; her TİS döneminde olduğu gibi özelleştirme ve taşeronlaştırmada da işverenden yana tavır koymuştur. Oruç, namaz vb.'ni dayatması Türk-İş içinde faşist-gerici bir blok oluşturmak üzere Demiryol-İş, Şeker-İş ve Türk-Metal Sendikasını arkasına alması gerçek yüzünü açığa çıkaran uygulamalardan sadece birkaçıdır.

Eşel-mobil'in görünmez tuzaklarından biri de; emekçinin harcadığı emek sonucunda sermaye sahiplerine sağladığı kârı hesap dışı bırakan bir uygulama olmasıdır. Öyle ki; ücreti, kendi tükettiği mal ve hizmetlere yapılan zamlardan ödenecek olan emekçi, hem yeni zamların kabahatlisi sayılacak hem de asıl ceremesini o çekecektir.

girdiği bir ücret düzenlemesinde, yükselen ücretler enflasyon sebebi olamaz; ancak, böyle bir yöntem, kapitalistin varlık sebepleriyle ters düşer. Amaçlanan uygulama, bu türden hesapları tamamen devre dışı bırakıyor. Zaten bozuk olan gelir dağılımının düzenlenmesinde; sendikaların, işçi ve emekçinin rollerinin sıfırlanması, bozukluğu sermayenin lehine güçlendirme avantajlarını arttıracaktır. Örneğin "milli gelir"de yaşanacak olan bir artışın ücretlere yansımaları diye bir işleyişin sözü dahi edilmeyecektir.

Bilindiği gibi, sendikaların toplu pazarlık dönemlerinde gündeme getirdiği sorunlar salt ücret değildir. Çalışanların sosyal ve ekonomik haklarını güvenceye alma araçlarından biri olan toplu pazarlık sistemini de tasfiyeye yönelik olan "Eşel-mobil" uygulaması, öyle görülüyor ki sermaye güçlerine bir kaç cephede aynı anda zafere ulaşma hesapları yapıyor.

Koşullar öyle gösteriyor ki, emekçilerin bütünlüklü bir karşı koyuşu örgütlenme ihtiyacı her zamankinden daha yakıcı bir hal almıştır. Ortam, ya teslimiyeti ya da direnişi dayatmaktadır. Bugün ödenecek direniş bedelleri, yarını kazanmanın da güvencesi olacaktır.

DEVRİMCİ DEĞERLER "ARAYIŞ" A FEDA EDİLMEMELİDİR

12 Eylül yenilgisi Dünya ölçeğinde yaşanan çözülme sonrasında daha ağır ve farklı biçimlerde hissedilir hale geldi. Yaşanmışlıkların irdelenmesi, sonuçlar çıkarılması ve olumsuzlananın aşılması biçimindeki yöntemin kendisi de dahil olmak üzere devrimcileri tanımlayan kavramların bizatihi kendisi hedef tahtasına oturtuldu. Yapılmak istenen ve "yeni bir tarz" olarak hakim kılınmaya çalışılan şeyin geçmişin tümünden reddiyesine doğru evrildiğini söylemek abartılı olmayacaktır.

Her şeye rağmen kendinden emin olma; değerlerine, bu değerleri ifade eden kavramsal bütünlüğe ve tarihsel birikime sahip olma durumu, bir taraftan olumsuzlukları saptarken diğer taraftan biriktirilene koyuyup geliştirme şansı verir. Biriktirilen ne varsa tümünü geri boşaltıp sıfırlamak ve

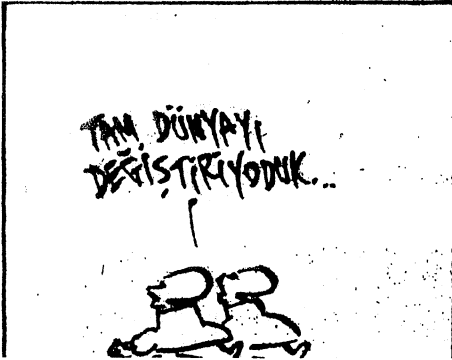
gerçekte hiç de açık olmayarak kesin bir rol oynar. Zaten, devrimci yaşamın yarattığı tüm değerlere yabancılaşarak; ama, "kirlenmişlik" atfında da bulunarak yapılan arayışlar ister istemez bu değerlerin dışında bir yerlere sürükler.

Siyasal ve örgütsel boyutu özellikle geri çekilmiş bir çalışma tarzına kilitlendikten sonra; devrimci bir dönüşümü içeren, sınıf savaşımını öne çıkartan mücadele tarzının telaffuzundan dahi kaçınan ve bunların yerine örneğin muhalif olmayı ya da demokrasiliği ikame eden bir anlayıştır söz konusu olan.

En geri düzeyde seyreden muhalif kıpırtıları ölçü alıp, varolan dinamikleri bu çizgiye çekerek buna uygun bir yapılaşma yaşamaya çalışmak; birincil olanı ikincil olana, asloani tali olana feda etmektir.

rilan pireler sağır oluyorlar!" (Aktaran, Türker Alkan-Radikal 12 Şubat 1997)

Sistemi değiştirmek üzere bilinçli etkinlikte bulunan insanlarda, sistemin ortaya koyduklarıyla çelişme refleksi bazen öylesine gelişir ki, var olan her türlü ürünü reddetmek, reaksiyon geliştirmek bir "değer" haline gelir. Gerek bu türden etkilerle, gerek çözümsüzlük noktasında yaşanan tıkanmalarla, gerekse daha iyisini/alternatifini bulma kaygısıyla gelişen arayışlar farklı farklı sonuçlar verebilir. Doğru yerde aranan alternatifler gelişme yasalarına uygun, daha ileri buluşlarla sonuçlanırken; kaçış psikolojisinin, reaksiyonların yön verdiği arayışlar için aynı şeyleri söylemek mümkün değildir. Örneğin, toplumla ilişki içerisinde yaşanan sıkıntıları alt alta toplayıp "insan" olgusuna dair elde edilen bi-

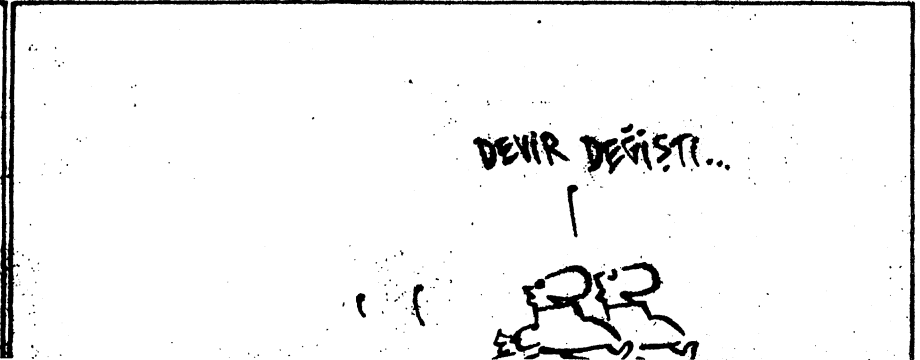

deyim yerindeyse, hedef tahtasına oturtmak ise; varolan kavramsal hazinenin ve değerler bütününe "zaafı saptama"ya feda edilmesidir. Bir yöntem hatasının olmasının yanında bağışlanmaz bir tutumdur da...

Bilimin, devreden ve devralınan özelliği yadsınarak, birikimler ibresi sifıra getirilerek "her şeyi" sorgulamak; ya Descartes şüpheciliklidir, ya da bir çeşit hiçliktir.

Plan yapma özüllü birinin kendi başarısızlığını "planlama"nın kendisine fatura etmesi gibi, hedef şaşırta ve sahip olduğumuz teorik-pratik kazanımlara zarar veren arayışlar sorunlarımızı çözücü değil, daha çok derinleştirici bir etki yapmaktadır.

Hiyerarşiden, örgütsel bir programdan, plan yapmaktan kaçınmak üzere sarfedilen gayretler adı konmamış bir irade, bir disiplin, bir tekel oluşturur. Nasıl olmaması gerektiğini anlatarak sınırları çizer ve olması gereken üzerinde "yukarıdan aşağı" bir belirleme ile (tabandan gelebilecek önerilere

YERDE KAYBETTİĞİNİ GÖKTE ARAR DURUMA DÜŞÜLMEMELİDİR

"Pireler üzerine araştırma yapan bir alim varmış. 'Pirelerin bacakları koparılmıca ne oluyor acaba?' diye merak etmiş. Deney pirelerinin bacaklarını teker teker koparmış. Sonra masaya vurup, pirelerin ne yapacaklarını görmek istemiş. Pirelerde hiçbir hareket görmeyince, buluşlarını yazdığı deftere kayıt düşmüş: 'Bacakları kopa-

limsel (!) veriler neticesinde, hayvanlara doğru bir kaçış yaşanır. Aykırılışma başlamıştır; hayvanları sevmese meselesi de bir "keşif"miş gibi her şeyin önüne çıkarılır ve yeni "erdem" tarifleri başlar: "Hayvanları insanlardan daha çok seviyorum (!)" yaşam, olması gereken doğrultuya sokulamayınca; insan sevgisini hayvan sevgisine engelmeye başlayan, bütünü parçaya feda eden, azla yetinen bir kavrayış ortaya çıkar.

Benzer bir aykırılışma ve yanlış hedeflere yönelme, kadın-erkek çelişmesinde de yaşanır. Haklı kaygılarla başlayan ve doğru yerde arandığında çözümü mümkün olan

Sistemi değiştirmek üzere bilinçli etkinlikte bulunan insanlarda, sistemin ortaya koyduklarıyla çelişme refleksi bazen öylesine gelişir ki, var olan her türlü ürünü reddetmek, reaksiyon geliştirmek bir "değer" haline gelir.

Akşama kadar hiçliğin edebiyatını yapan; yürek karartma ve zihin bulandırmayı marifet zannederek uçuklaşan ve biraz da uçarak yaşayan "marjinal"leri ne ölçü almanın ne de bir takım politikalara gerekçe etmenin haklı bir sebebi olamaz. Ve bilinmelidir ki, onlara benzemek, onları kendine benzetmekten çok daha büyük bir olasılık dahilindedir.

"kadının özgür bir kişilik olarak varlık göstermesi" meselesi; her türden "erkek" cloguya tepkiyi ve uzaklaşmayı büyütürük çözülmeye (!) çalışılır.

Bir başka örnek olarak da sanat alanında 12 Eylül sonrasında yoğun olarak tanık olunan bir gelişmeden söz etmek istiyoruz. Ülkemizde 12 Eylül sonrasında hakim kılınan baskı ve şiddet ortamı; kaderine razı, edilgen kesimler gibi bu kesimlerin sanatını da yaratmıştır. Hiçbir karşı duruş motifi içermeyen, karamsarlıkla malul bir üretim furyası gelişti. Cinselliği ana tema olarak alan kimi eserlerde, sanatsal bir incelik katmak yerine, objenin kendini izlettirebilme potansiyeline sınılandı. Bilinçli üretim yerine, aykırı olan veya rastlantıya dayanan şeyler tercih edildi. Kocaman tuvalerin üzerine avuç avuç boyalar fırlatıldı ve kendiliğinden akışa, rastlantılara anlamlar yüklendi. Tuvaldeki bu görüntü, sadece sahibini değil; izleyicisi ve yorumcusu ile toplumsal bir kesimi ifade ediyordu. Yaşanan boşluk ve arayış, bilinçli bir yönlendirmenin de etkisi ile bunalımın sanatını geliştirmişti.

Çeşitlendirerek vermeyi sürdürebileceğimiz bu tür örneklerin bir ortak yanı da, kaçış ve tepki ile örüldüğü için savunma reflekslerini de güçlendirmesidir. Bu türden duruşlara sahip insanları ikna etmek çok güçtür.

Elbette ki, sorunların kaynağını yanlış yerde aramanın tek biçimi aykırılışmak değildir. Bazen salt psikolojik nedenlerle/koşullanmalarla arayış başlar. Ve yanbaşımızdaki "çözüm"ü uzaklarda ararız. Çoğu kez, romanlarda konu edilen ve hayran kaldığımız kişilikler bir "yoldaş" olarak yanımızda dururken, adeta "sahip olunan şey, değerinden yitirir" fikrini haklı çıkarırcasına doyumsuz ve gayrimemnun rollerine gireriz. Elde olan reddedilince bir derinlik ve ufuk genişliği olacaktı gibi, sahip olduğumuz birikim ve değerlere haksızlık ederken eliniz titremez. Arkamıza aldığımız deneyler havuzu açısından, şanslı olduğumuzu düşünüp gerekli değeri verme mutluluğu yerine; 70 yıllık birikimi bir anda aşırverme oyunu oynama mutluluğunu tercih ederiz...

Devrimci/örgütsel süreçler, iç dinamikleri ve doğal şekillenmeleri içerisinde ele alınarak; "açık" arayan değil, sahiplenen bir yaklaşımla irdelendiğinde daha "anlaşılmaz" olacaktır. Bir roman örgüsü içerisinde, örneğin "Kavganın Şafağı"ndaki Klauudia'nın, uyarılara rağmen babasının evine gitmesi ve bu liberal tutumunun tutsaklığa sebep olması gibi, Kızıl Kayalar'daki Sü Yüfeng'in riskli randevuya giderek tutsak düşmesi de okuyucuya "felaket" tanımlamaları yaptırır. Olabilirliğine dair bir "genişlik" taşınır çoğu kez. Ama konu ne zaman ki bizim bir parçası olduğumuz örgütsel ilişkiler olursa, o zaman yargı kılıcını çok daha acımasız kullanırız. "felaket tellallığı" biçiminde dışarı vuran bu tarz; yanlış arayış bulma, onu düzeltme biçiminde yapıcı bir kaygı içermekten çok, "sorun tanımlayıcı" olarak varlık gösterir. Çözüm getirmek değil, çözümsüzlüğe işaret etmek veya o alana hiç kafa yormamak en sık rastlanan biçimlerindedir. "Ölümler hata yapmaz" veya "savaş bu, her şey olur" demek istemiyoruz. Ancak "mükemmelli-yetçilik" hiçbir şey yapmanın, hiçbir sorumluluk üstlenmemenin gerekçesi olabiliyor.

Gerçekte ise bilinmelidir ki "herkes her şeyden sorumludur" (Dostoyevski)

Sisteme karşı atılmış her adımı bir ileriyeye taşımayı, değiştirici/dönüştürücü rollere büründürmeyi yol göstericiliğin bir gereği sayan devrimci örgütüllüklerin işi her zamankinden daha zor; ama daha onurludur. Devrimcilerin işaret parmağı hiçbir zaman geriyi göstermez. Değişen ekonomik, siyasi ve sosyal koşullar mücadelenin ihtiyaçlarına cevap veren araç ve yöntemler üzerinde de değiştirici bir etki yapar. Ancak bu değişim tedrici bir özellik taşır ve koşulları adım adım izler. Bir gün öncesine kadar dört elle sarıldığımız yöntemleri, bir gün sonrasında çöp kutusuna atmaya kalkarsak; bir taraftan "hiçbir değer kalıcı değildir" fikrini besler, diğer taraftan diyalektik yasaları ıskalamanın faturasını birikimlerimize çıkartmış oluruz. "Ya hep ya hiç" tercihini dayatmak, geçişleri yadsınmak uçlaşmanın ve savrulmanın her türden zeminini hazırlar.

Devrimci bir örgütlenmenin hangi coğrafyada gündeme geldiği ve bu coğrafyada varolan sosyal şekillenmenin muhtevasının ne olduğu elbette ki üretilecek politikalarda yansısını bulur. Ancak bu yansıma, stratejik hedef bağlamında tasarlanmış araç ve yöntemlerden bağımsız düşünülmemek durumundadır. Muhafız seslere ulaşmış bu sesleri düzen dışı bir yönelimin basamakları haline getirmek başka bir şeydir; o sesleri sadece alkışlayıp, bir birine ekleyerek "kitlesel bir muhalefet"(!) gösterisi yapmak daha başka bir şeydir.

"Birey bile olmadık; toplumu kurtarmak için yola çıktık, kendimizi bile kurtaramadık; hangimiz doğru dürüst aşkı tanıyabildik ki?" biçimindeki serzenişler -ilk olarak kimler tarafından ortaya atıldığı ihmal edilse dahi- gösterilmeye çalışıldığı gibi bir keşif veya kucaklanması gereken muhalif bir kesimi bir arada tutan ortak bir söylem de değildir.

Mücadelenin yüklediği ağır görevlerin yanında olgunlaşma yetersizliğinin de sebep olduğu "eksik ve günahlarımız" elbette oldu; ancak bu "günah"ların ne olduğunu ve nasıl aşılacağını en iyi yine "günah sahipleri" bilirler. (1) "Eli bir kadın eline değmemiş"de olsa; devrimci yaşamın kazandırdığı geniş ufuklar, yoldaşlık ilişkisi ve insansal sıcaklık nedeniyle devrimciler sanıldığı aksine aşka karşı hiç de yabancı değildir. Ve bir insan bakışının kana nasıl hızla karışabileceğini en iyi yine onlar bilir.

Akşama kadar hiçliğin edebiyatını yapan; yürek karartma ve zihin bulandırmayı marifet zannederek uçuklaşan ve biraz da uçarak yaşayan "marjinal"leri ne ölçü almanın ne de bir takım politikalara gerekçe etmenin haklı bir sebebi olamaz. Ve bilinmelidir ki, onlara benzemek, onları kendine benzetmekten çok daha büyük bir olasılık dahilindedir.

Toplum % 90'lar düzeyinde bir memnuniyetsizlik grafiği çizirken memnuniyetsizlikten söz etmenin tek başına fazlaca bir anlamı yoktur. Bırakalım sistemi, kendilerini de değiştirip dönüştürme gibi bir dertleri olmadığı için; kimsenin kimseye karışmadığı, herkesin free takıldığı ve "Bezgin Bekir olma hakkı"ni kullandığı bir örgütlenme(me) biçimi en ideal örgüt formu olarak yansıtılmaktadır.(2)

Tüm pozitif bilimleri kucaklayan ve materyalist bir düşünce sisteminde disipline eden bir bilim felsefesi olan Marksizm; çevrecilik, kadın-erkek eşitliği, gerçek anlamda hümanizm vb.ni kapsayamayacak denli bir darlık atfetmek ancak Marksizmi bilmemek veya değiştirmeye çalışmakla açıklanabilir. Devrimcilerin geçmiş pratiklerinde kadın, çevre, barış gibi konulara ye-

terince ağırlık vermediği söylenebilir. Ancak bunun çözümü, boş bırakılan bu alanları dolduran feminist, anarşist vb. akımlar içerisinde eriyip kendini "yeniden" bulmak olmalıdır.

Ülkemizde yakın ve uzak mücadele tarihinin içerdiği çeşitli örnekler, kitleselleşmenin yolunun tüm yumurtaları yasallık sepetine doldurmak olmadığını kanıtlamışken; legal araçları adeta amaç haline getirerek dayatmak, ancak kurucularının ihtiyacı ile açıklanabilir. Mücadelenin gereklerini yerine getirerek politika üretmelerin hiçbir zaman, kitleselleşememe gibi bir handikapı olmamıştır.

Devrimciler, meşruiyetini haklılığından alır. Bastığı zemini, geleneklerini ve yürüyüş tarzını; kendisi meşru olmayan kimi güçlerin tacizine göre gözden geçirmez. Meşruiyet kaygısı, icazet almaya dönüştüğü takdirde, icazet dışı kalan kesimlere saldırı için davetiye çıkarılmış olur. Bu, bir çeşit yabancılaşmadır. Kendi tarihine, geleneklerine, kazanımlarına, ürettiklerine karşılıklı bir yabancılaşma olduğu gibi; ortalığa serilen halinin dışına çıkılmayacağına da itirafıdır; mücadelede "ben"leşmektir.

Saptadıkları "in"ler ve "out"lar etrafında biraraya gelen ve gerçekte ortak bir amaç taşımaktan çok benzer reaksiyonlara sahip yarı-siyasal bileşimlerle karşı karşıya kalıyoruz ki; şüpheciliği, belirsizliği, aykırılı olmayı bir erdem saymaktan öte bir bütünlükleri de yok. Bir diğer özelliği de "kaba olan her şeye karşı olmak" iddiasında somutlanan bu eğilimin, yumuşaklık arayışında ne tür savrulmalarla sonuçlanacağı ve aslında bunun neden ayrı bir toplum öngörmediği tarihsel materyalizmden nasibini almış her insanın kolaylıkla görebileceği bir durumdur.

Sosyolojik birtakım tahlillere dayandırılarak, bireye atfedilen özgürlük, farklılık ve geleneksel soldan kopukluk subjektif öğelerle beslenmiş tanımlamalar olmaktan öteye gitmemektedir.

SEL KENDİ YATAĞINI YAPAR

İçinde bulunduğumuz koşullar, bir günah keçisi bulup için içinden sıyrılamayacağımız kadar ağır; bu ağırlık aynı kapasitede bir ciddiyeti gerektirir. Keşke işimiz "eleştiri-özeleştiri mekanizmasını işleterek" veya "geçmişin değerlendirmesini yaparak" içinden çıkılabilecek sadelikte olsaydı. İşimiz öylesine zor ki, bazen Sisypheos'un gibi bir kısır döngüye düşmüş görüntüsü dahi verebiliriz. (3) Bu, bizlerin; bir ucunda Spartaküs'ün olduğu deneyler zincirini yadsımak istemeyen ve birikimlerini ısrarla sahiplenilen özelliğimizin dışa-

vurumudur.

"Eğer insanlığın çoğunluğu için etkili olabileceğimiz yeri seçmişsek, hiçbir yük bizi kamburlaştıramaz. Çünkü o artık herkes adına ödenen bedeldir; artık tadına vardığımız şey yoksul, kısıtlı, bencilce bir sevinç değildir, mutluluğumuz milyonlara aittir." (Marx)

Yenilgi sonrasında bizler sokağa her döndüğümüzde; ne sokak aynı sokak, ne biz aynı biziz... Grdığımız ırmak, bir önceki ırmak değildir artık... İşte siyasal pratik bu biçimde kavrandığı takdirde çözüme giden yolun içine girilmiş demektir.

Yenilgi sonrasında bizler sokağa her döndüğümüzde; ne sokak aynı sokak, ne biz aynı biziz... Grdığımız ırmak, bir önceki ırmak değildir artık... İşte siyasal pratik bu biçimde kavrandığı takdirde çözüme giden yolun içine girilmiş demektir.

Ardlarında tarihsel bir tutarlılık bırakarak ilerleyenler mücadelenin hiçbir kesiminde çaresiz duruma düşmezler. Pratiğin öğretici ve yol gösterici özelliği aynı zamanda böyle bir açmazla düşmemenin de garantisidir. Sorun, abartılı bir biçimde plan-program edebiyatı yapma kolaycılığının çok ötesinde bir dinamizm ve üretkenlik gerektirmektedir. Demiri tavında dövmek ve an'ı yakalamak gerektiğinde" (...) *Hiçbir formalite istemeyin, İsa aşkına, tüm şemaları bir kenara atın*" (Lenin) diyebiliyor; ama "devrimci teori olmadan devrimci eylem olmaz" bilincini de ıskalamıyorsa yöntem sorununda ciddi bir mesafe katetmiş demektir.

"Bilge kişi, kapısından dışarı adım atmaksızın, güneşin altında bütün olup bitenleri bilir" sözü, teknolojinin gelişmediği eski zamanların boş sözüdür. Gerçi bu söz günümüzün gelişmiş teknoloji çağında gerçekleştirilebilir de ilk elde bilgisi olanlar gene de pratiğe katılanlardır. (...) Bilgi edinmek isteyen, dünyayı yani gerçeği değiştir-

me pratiğine bizzat katılmalıdır. Armutun tadını bilmek isteyen, armudu yiyerek değiştirmek zorundadır." (Mao Tse Tung-Teori ve Pratik s:13)

Devrimciler, karşılarına çıkan problemleri çözerken teorik-pratik geçmişlerini rehber alır, birikimleri (politik repertuvarları) ile hareket ederler; "yenilik", geçmişle köprülerin atılması değildir. İnsanları en atıl, en yalıtılmış ortamlarda, sınıfsal çatışmanın dışında konumlandırıp "yeni"yi orada aramak; ararken orada kaybolmayı da beraberinde getirebilir. Bazı arayışlar vardır ki, elde olanı da tüketerek sonuçlanır.

Kuşkunun bilimsel mi olduğu, yoksa bir paranoya vakasının mı yaşandığı bilinmeli ve arayışlar ona göre mütalaa edilmelidir. "Önce bir ilke olarak, edinilmiş bütün bilgilerimden şüphe etmeliyim (...)" diyen Descartes'in Kartezyen kuşkuculuğu ile yapılan arayışları devrimciler yöntem olarak reddetmek durumundadır. Dünden bugüne devralınan ve yarına miras bırakılması gereken çok güzel değerlerimiz var ki biz bunları "arayış" a feda edemeyiz.

(1) Öreğin '96 1 Mayıs değerlendirmesi yaparken objektifini ısrarla ve her fırsatta "İale budayan kız" üzerine tutmak bir tercihin ürünüdür. Ve bu tercihin, sahiplerini kimlerin yanına düşürdüğü, kimlerle ortak ettiği düşünülürse "kendi günahlarımızı da ortaya sermeliyiz" gerekçesine neden tutunamayacağı daha iyi anlaşılır.

(2) Fransız yazar Paul Lafargue'nin "Tembellik Hakkı"nı yazdığı dönemin koşulları, iş yaşamı bugünkünden çok daha ağırdır. Çalışma süresi günde 17 saate çıkabiliyordu. Bunun gibi, örneğin Rousseau'nun da "Halkın ekmeğini kazanmaktan başka zamanı yoksa, yazık. Ekmeğini sevinçle yiyebilmesi için de zamanı olması gerek" diyerek "tembellik hakkı"ndan söz ettiği bilinmektedir.

Lafargue'nin, "tembellik hakkı" diye ifade ettiği şeyin "boş zaman hakkı" olarak algılanması gerektiği biçimindeki uyarısı; bugün kimilerince neden yanlış bir biçim ve içerikle kullanıldığını anlatmaya yeterli bir vurgudur.

(3) Sisypheos, iri bir kayayı dağın eteklerinden yukarıya doğru çıkarmaya çalışır. Fakat her seferinde kaya tekrar aşağıya doğru yuvarlanır. Sisypheos bunu, sonsuza dek tekrar eder durur. Yunan mitolojisinde anlatılan Sisypheos'un içine düşmüş olduğu bu kısır döngü ona verilen bir cezanın sonucu ise de bizler bir kararlılık ifadesi olarak bu görüntüyü verebiliriz.

UMUDU BİRLİKTE ÖRECEĞİZ

Geçmişte yaşanan ve bugün içinde bulunduğumuz süreç bize göstermektedir ki, mücadelenin hızlandığı ya da kesintiye uğradığı dönemler devrimcilerin dayanıklılığının, tutarlılığının test edildiği kritik dönemler olmuşlardır. Böyle dönemlerde devrimci tavır gösterebilen önderliklerin tarihini yazıcıları olmuşlardır. Böyle dönemlerde devrimci tavır gösterebilen önderlikler tarihin yazıcıları olmuşlardır. Bugün de karşı devrimin zafer çılgınlıkları attığı ülkemizi, ciddi ve kararlı bir örgütün ihtiyacını duymaktadır.

Böyle bir örgütlenmeyi yaratmak için hareket alanımızı, iyi tanımlamak durumundayız. Bunun için de yapılması gereken, Türkiye'yi ve Dünya'yı iyi tahlil edip, doğru tespitlerde bulunmaktır. değişen Dünya ve Türkiye konjoktüründe stratejimizin kaynaklandığı olguların bugünkü yansımalarını doğru bir şekilde algılamalı ve Devrimci Hareket'imizi bunlar üzerinde sağlam bir şekilde inşa etmeliyiz.

Sosyalist kesimdeki çöküntü ve yenilgi psikolojisini açacak şekilde teorimizi ve pratiğimizi koymalı böylece var olan örgütlülüklerden farkımızı netleştirmeliyiz.

Legalite hastalığının rahatlığına kapılmadan, illegalite adına da kendimizi hapsedmeden ilişkilerimizi bilmesi gerekmeden yemlerin bilmeyeceği bir şekilde örmeliyiz.

Artık bu süreçte hiç kimse macera, kahramanlık peşinde olamaz, olmamalı. Kahramanlık değil bilimsellik ışığımız olmalı. Yapılacak her yanlış hareketin bizim sonumuzu hazırlayacağını bilincinde olarak küçük ama kararlı adımlarla ilerlemeli. Bu sürecin zamansı hiç kimsede bir yığınlık yaratmamalı, unutulmamalı ki temel sağlanmalı olan bir hareketin faşizm karşısında çözülmesi, yok olması mümkün değildir. Mücadelenin bizi tekrar tekrar yarattığını görmeli, umudu ve hırsı buçalarda çoğaltmalıyız.

Bütün alanlarda kendimizi var etmeli, fakat ayrık otu olmamalı oralarda "erimeliyiz". Çizgimizin bu alanlarda yeniden üretimini sağlamalıyız.

Söylemlerimizi yaşama geçiremediğimiz zaman marjinalleşme tehlikesi altında olduğumuzu unutmamalıyız. İnsanların buluşma zemini yalnızca alanlar olmalı. Keyfi davranışlar ve rahatlıktan uzak durulmalı ve unutulmamalı ki birlikte dolaşmak, her yere topluca girip çıkmak güçlü olmamızın değil "tek başına parti" olamayışımızın göstergesidir.

Bu günlerde sol çevrelerde "kitlelerin (kitleleşmenin) her derde deva olduğu" gibi bir inanış yaygın hale gelmiştir. Karşılaşılabilecek her sorunun çözümünü kitleleş-

leşmede aranmaktadır. Lenin'inde dediği gibi işçi sınıfının kendiliğinden tavırlarının doğurabileceği hareket sadece sendikal harekettir. Bu sebeple Devrimci Hareketi oluşturacak yapı taşlarını (öznelere=kadrolara) gereken önemi vermeliyiz. Yukarıda da söylendiği gibi iradi müdahale olmadan yapıyı öremeyiz.

Biraz da da dergiye değinmek istiyorum. Dergiyi beklentilerimin üstünde buldum. Yazılar çok iyi seçilmiş ve yerleştirilmiş. Yazılar Hareket'in tavrını ve bakış açısını ortaya koymuş, Ancak sanırım ilk sayı olmasından kaynaklı konular üzerinde ayrıntılı teorik açıklamalar yapılmamış. İkinci sayıda özellikle Türkiye ve ulusal sorun üzerine uygulanması gereken politikaların neler olması gerektiği konusunda ayrıntılı ve net yazılar olursa, alanlarda çalışma yapan insanların önu açılmış olur.

"Devrimci Tavır" üzerine yazılan yazıda çok fazla tekrar ve alıntı yapılmış. Bunun bilinçli yapılıp yapılmadığını bilmiyorum. Belki insanların kafasına kazınmak için yapılmış olabilir. Ayrıca ikinci sayıda gündeme yönelik yazıların daha çok yer tutması gerektiğini düşünüyorum.

Yoldaşça selamlar...

**Devrimci Hareket Dergisi Okuru
Betül Gül**

MERHABA DOSTLAR....

Öncelikle çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Umarım bu çabayı hep beraber daha iyiye ve güzele taşıyarak sürekli kılarız.

İlk sayı olmasından dolayı birtakım eksikliklerin olması doğaldır. Buna rağmen ben yine de önerilerimi şöyle sıralayayım:

1- "TÜRKİYE DEVRİMCİLERİ" veya "TÜRKİYE HALKLARI" kavramları yerine "ANADOLU DEVRİMCİLERİ" ve "ANADOLU HALKLARI" kavramlarının kullanılmasının daha doğru olacağı inancındayım. Çünkü: "TÜRK" kavramı bir zorlama veya bir dayatma gibi oluyor. Yine son dönemde Türk ve Kürt halkları dışındaki diğer Anadolu halkları pek dikkate alınmıyor gibi bir hava gözleniyor. Bu hemen hemen tüm siyasi anlayışlarda etkin durumda. Bu konunun dikkate değer olduğuna inanıyorum.

2- Derginin bir veya iki sayfası yeni başlayanlar için temel konulara ayrılabilir. Yalnız zorunlu olarak bilimsel ve felsefik deyimler kullanılabilir. Zorunlu olmadıkça bunların kullanımını azaltmak yararlı olabilir.

3- Derginin boyutları küçültülüp, sayfaları çoğaltılarak taşınması kolaylaştırabilir. Tüm "DEVİRİMCİ HAREKET" çalışan ve okurlarına selamlar...

**İç Ege'den Bir Grup Devrimci Adına
KIVIRCIK**

Merhaba değerli insan. Mektubuma başlamadan önce Yoldaş selamımı sunarım. Efendim Yeniden Proleterya ile buluşmanız bizi çok sevindirmiştir. Yayın hayatınıza başladığınızı yeni haber aldım. Sınıf mücadelesinde başarılarınızın devamını dilerim. Efendim ben "adli" bir suçtan hükümlüyüm. ve zindan koşullarında bile proleterim el emekçisiyim boncuk işçiliğinden değer yaratıyorum. Yani anlayacağınız geçimimi boncuk işinden sağlıyorum. Dostluğumuzun gelişimi için ilerleyen aşamalarda karşılıklı yazışarak birbirimize eleştiri ve perspektif sunabiliriz. Ki özellikle sizlerin eleştiri ve perspektifleri beni daha da yetkinleştirecektir. Mektubuma son vermeden önce mücadelenizde başarılarınızın devamını dilerim. Saygılarımla. Dostça selamlar.

**Abdulcebar Kazmacı
Neşehir Kapalı Cezaevi**

Devrimci Hareket Dergisi'nin Değerli Emekçileri,

Öncelikle ağız dolusu "Merhaba!" diyoruz sizlere.

Dostlar, bizler Bursa özel tip cezaevinde yatmakta olan bir grup devrimci tutsağız.

Aylık bir isyasi dergi çıkarmış olduğunuzu heyecanla öğrendik. Heyecanla öğrendik zira Çayanların açtığı yoldan yürüyenleri siyasi arenada mücadele ediyor görmek her zaman ayrı bir heyecan yaratıyor bizlerde.

Devrimci Hareket Derginizi düzenli olarak izlemek istiyoruz. Bunun için de sizlerden bize yardımcı olmanızı bekliyoruz. Derginizi bizlere ulaştırabilirseniz çok seviniriz.

Her türlü zorluğa rağmen yürütmekte olduğunuz onurlu yayın faaliyetinizde ve mücadelenizde başarılar diliyoruz. Tüm dostlarımızı devrimci duygularımızla selamlıyoruz.

**Bir kez daha MERHABA!
Timur Çelik
Özel Tip Cezaevi E Blok
Bursa**

DEVİRİMCİ HAREKETE

Dostlar bizler Almanya'da yaşayan, Devrimci ve demokrat insanlar olarak öncelikle DEVİRİMCİ HAREKETİ selamlar. Bu uzun ve zorlu mücadelenizde BAŞARILAR dileriz.

Arkadaşlar,

Bizler yaşadığımız bu coğrafyada emperyalizmin ve faşizmin halklarımızı katletmesine, baskı ve zulmün rutinleştirilmesine karşı sessiz kalamazdık.

Bu perspektifle hareket ederek, Almanya'nın çeşitli bölgelerinde Devrimci Hareket'in sesini ve mücadelesini taşımaya çalıştık.

Dergimizin dağıtılmasından, Ulaş Bar dakçı'nın ve Mahirlerin Kızıldere'nin anmasına MRTA Tupac Amaru Devrimci Hareketle dayanışma ve mücadelelerini desteklemek için pratik faaliyetlerin örgütlenmesi yolunda somut adımlar attık.

Faşizme Ölüm Tek Yol Devrim

Devrim İçin Tek Yol Devrimci Yol

Almanya'dan Bir grup Devrimci Hareket Okuru

MERHABA

Sizlere Bartin Cezaevinden yazıyorum THKP/C-HDÖ davası tutsağım.

Derginizi protokolden sürekli takip etmek istiyoruz. Göstereceğiniz duyarlılığa şimdiden teşekkür ediyor, çalışmalarınızda başarı diliyoruz.

Özel Tip Cezaevi BARTIN
Yusuf Akça

DOSTLAR,

Öncelikle yeni başlatmış olduğunuz yayın faaliyetinizde başarılar diliyoruz.

Derginizi izlemek, okumak istiyoruz. Bu imkanı bize sağlarsanız seviniriz.

Dostça selamlar.

Ramazan Yıldırım
Özel Tip Cezaevi BURSA

MERHABA

Derginizi düzenli olarak takip etmek istiyoruz. Gönderirseniz seviniriz.

Çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Selamlar

Erdoğan Ünal
Güdül ANKARA Kapalı Cezaevi

DOSTLAR,

Dergi, kitap vb. yayınlarınızı takip etmek istiyoruz. Gönderebilirseniz iyi olur.

Çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Dostça selamlar,

Bekir Balyemez
MALATYA E Tipi Cezaevi

MERHABA DOSTLAR,

Derginin çıktığını gazete ilanında okuduk. Bizler Adana Devrimci Yol davasından tutukluuz. 4 kişiyiz. Dergi çalışmanız genel anlamda bizleri yarınlara için sevindirip umutlandırdı. Sizlere şimdiden başarılar dileyerek çalışmalarınızın sürekliliğini diliyoruz ve yine hep birlikte el ele omuz omuza diyoruz.

Çıkarılan Dergi'den bizlere sürekli göndermenizi istiyoruz. Ayrıca çıkan ya da çıkacak yayınlardan (kitap, broşür vb.) varsa

onlardan da göndermenizi istiyoruz. Hepinizi sevgi ve coşkuyla kucaklarız.

İlker GEN

KONYA E Tipi Kapalı Cezaevi MİTING HABERİ

13 Nisan 1997'de ÖDP, KESK, HALKEVELERİ, ÖĞRENCİ KOORDİNASYONU, TÜM MALİYE-SEN, TÜM YARGI-SEN (vb. sendikalar) HADEP ve diğer Demokratik Kitle Örgütlerinin katılımıyla düzenlenen mitingün ana teması "DEMOKRATİK TÜRKİYE" ve "ÇETELERE KARŞI DEMOKRASİ" talebiydi. Kızılay alanını dolduran 15.000 kişi, HADEP, ÖDP ve KESK yetkililerinin konuşmalarını "ÇETELER MECLİSTE, ÖĞRENCİLER-DEVİRCİLER HAPİSTE", "ZINDANLAR BOŞALSIN, ÇETELERE YER KALSIN" sloganlarıyla kesilirken, zaman zaman atılan (fakat cılız olarak) FAŞİZME ÖLÜM, TEK YOL DEVRİM sloganları ise "TEK YOL DEVRİM" şiarının yeterince işlenmediğinin göstergesi oldu.

Bu arada miting süresince alanın çeşitli yerlerinden DEVRİMCİ YOL kuşlamaları yapıldı. Genelde coşku ve dikkatle izlenen kuşların ÖDP kortejinde yırtılmış olması (bazı yerlerinde) dikkat çekici ve Devrimci dayanışma adına düşündürücüydü. Öğrenci kortejinden bir grubun "Sağ-Sol çatışması Değil, Faşist Saldırıları Var" pankartı ise alanın dikkat çekici ve güncel sorunu belirten pankartlardan biriydi. Yaklaşık 1,5 saat süren eylemin sonunda gruplar olaysız dağıldı.

Ankara'dan Bir Grup Devrimci Hareket Okuru

İstanbul'da birçok bölgede yapılan korsan gösterilerde "Ne Darbe, Ne Şeriat, Tek Yol Devrim" sloganları atıldı. Aynı zamanda periyodik şekilde yine birçok bölgede TC'nin Kuzey Irak işgali korsan gösterilerle protesto edildi.

Tupac Amura Devrimci Hareketinin yiğit gerillalarının Peru Diktatörü Fujimuro tarafından infaz edilmesini protesto etmek ve (MRTA) gerillalarıyla dayanışma açısından;

İstanbul'da bir çok semtte korsan gösteriler yapıldı. Ayrıca üç bankaya bombalı saldırı düzenlendi.

Olaylardan sonra dergimiz bürosunu arayan bir şahıs eylemleri DEVRİMCİ-YOL adına üstlendi.

31 Mart 1997 Ankara

31 Mart'ta Ankara, Kızılay meydanında Kızıldere Katliamı kınayan bombalı pankart asıldı. Aynı gün Ankara'nın birçok semtinde pankart ve yazılama yapılarak "KIZILDERE SON DEĞİL, SAVAŞ SÜRÜYOR", "DEVİRİM İÇİN TEK YOL, DEVRİMCİ YOL" sloganları atıldı.

Feriköy Gençliği imzası ile dağıtılan bildiriyi yayınlıyoruz.

"UYUŞTURUCU İSTEMİYORUZ

Genelde ülkemizde, özelde de bölgemizde uyuşturucu kullananların sayısı hızla artmaktadır.

Uyuşturucu sevkiyatının en yoğun yapıldığı yer bölgemiz olmasından kaynaklı olarak, kullanım sayısındaki artış ve kullanımı özendirme de gözlenmektedir.

Uyuşturucu sevkiyatı diğer bölgelerde de olduğu gibi emniyet mensupları ve onlarla çalışan satıcılar tarafından yapılmaktadır.

Amaçları da

- Geleceğimizi karanlığa mahkum edip, düşüncelerimizi öldürmek, bizleri koyun sürüsü haline getirip kendi pisliklerini ve çürümüşlüklerini gizlemektir.

- Halkımızı daha rahat sömürüp, zenginliklerine zenginlik katıp, Amerikanlarda yatlar, katlar, pasajlar almaktır.

- Susurluk'da ortaya saçılan pisliklerini de çetelere maddi kaynak sağlamaktır.

- Halkımıza karşı her türlü baskıyı, işkenceyi, zulmü reva görüp daha da artırmak ve tepkisiz bir toplum yaratmak istemektedirler.

Bölgemizde Uyuşturucu ve Uyuşturucu Sevkiyatına Dur Diyelim!

Uyuşturucuya Hayır!

Uyuşturucu Tutsaktır!

Feriköy Gençliği"

**TKP(ML) GENEL SEKRETERİ
CÜNEYT KAHRAMAN'I
MÜCADELEMİZDE
YAŞATACAĞIZ**

Faşizm, bugüne kadar halklarımızın kurtuluşu ve özgürlüğü için savaşan binlerce devrimci-yurtseveri katletti. Her katliamda binler olup yeniden doğduk. Her katliamda büyüyen, düşmanlarımızın korkusu ve çaresizliğiydi. Bizler ise şehit düşen her her devrimcide büyüttük öfkemizi, kinimizi,

zafere olan inanç ve bağlılığımızı...

TKP(ML) Genel Sekreteri Cüneyt KAHRAMAN devrime olan bağlılığımızı artırarak ölümsüzleştirdi. Anısını mücadelemizde yaşatacak, faşist katillerden hesabını soracağız.

**CÜNEYT KAHRAMAN ÖLÜMSÜZDÜR!
ŞEHİTLERİMİZE DEVİRİMİ ARMAĞAN EDECEĞİZ!**

Tüm Cezaevlerindeki;

DHKP-C, TKP(ML), TKEP/LENİNİST, Direniş Hareketi, TDP, TİKB, HKG davaları tutsakları adına;
Şadi Özpolat, Ökkeş Karaoğlu, M. Akif Han, Cuma Şat, Ramazan Sadıkoğulları, Cahit Oral, Can Ali Türkmen, Hasan Demir

Bayrampaşa Cezaevindeki;

PKK, TDKP, TKEP, Devrimci Yol, Ekim, THKP-C/HDÖ, DHP, PYSK davaları tutsakları adına;
Reşit Aslan, Emin Gökturna, M. Ali Ayhan, Esral Karagöz, Burhan Kartal, Mehmet Çiftçi, Fahri Sarı, İlhan Zeyrek

**KÜRT HALKINA YÖNELİK KATLIAMA KARŞI
TÜM İLERİCİ, DEVİRİMCİ, DEMOKRAT,
YURTSEVER GÜÇLER OMUZ OMUZA**

Faşist devlet, 1997 baharında yeniden tanklarıyla, toplarıyla, askerleriyle Güney Kürdistan'a girdi. Aylar öncesinde Dersim'de binlerce askerle başlatılan operasyonlar artık her bahar olağan hale gelen "bitirme operasyonları"nın habercisiydi.

Yıllardır uyguladığı vahşetle faşist devletin çaresizliği büyümektedir. "Bitirdik", "yok ettik" çığırkaniğiyle gününün kurtarmaya çalışan devlet, bu operasyonlarla tükenişi yaşıyor.

Güney Kürdistan'daki işbirlikçi Barzani hainiyle beraber saldırıya geçen egemen sınıflar, emperyalizmin çıkarları doğrultusunda Kürt Halkını katlediyor.

Barzani haini daha önce de yaptığı gibi emperyalist güçlerin etkileri altında Kürt Halkına karşı ihaneti büyütüyor.

Emperyalizmin bölgedeki piyonu rolünü oynamaya çalışıyor.

Faşist devlet daha önce yaptığı operasyonlarda olduğu gibi bu kez de umduğunu bulamayacaktır. Kürt Halkının özgürlük tutkusu karşısında emperyalizm ve faşist devlet yenilmeye mahkumdur. Barzani gibi emperyalizmin işbirlikçisi, ihanetçi hainler de Kürt Halkının kurtuluş mücadelesini boğamayacaktır.

Anadolu ve Ortadoğu topraklarını kan gölüne çevirenler hesap vermekten kurtulamayacaktır.

Türkiye'de yaşayan tüm kardeş halkları, demokrat, devrimci, ilerici güçleri, haksız savaşta çıkarı olmayan tüm güçleri Kürt Halkına karşı girişilen katliama tavır almaya çağırıyoruz.

**FAŞİST EGEMEN VE HAIN İŞBİRLİKÇİLER
DÖKTÜKLERİ KANDA BOĞULACAKLARI!
ZAFER DİRENEN KÜRT HALKININ OLACAKTIR!
KATLIAMLARA SON!**

Tüm cezaevlerindeki;

DHKP-C, TKP(ML), MLKP TKEP/LENİNİST, TKP/ML, Direniş Hareketi, TDP- TİKB- HKG davaları tutsakları adına;
Şadi Özpolat, Ökkeş Karaoğlu, M.Akif Han, Cuma Şat, Mehmet Yeşilçalı, Ramazan Sadıkoğulları, Cahit Oral, Can Ali Türkmen, Hasan Demir

Bayrampaşa Cezaevi'ndeki;

PKK- TDKP- TKEP, Devrimci Yol, Ekim, THKP-C/HDÖ, DHP, PYSK davaları tutsakları adına;
Reşit Aslan, Emin Gökturna, M. Ali Ayhan, Esral Karagöz, Burhan Kartal, Mehmet Çiftçi, Fahri Sarı, İlhan Zeyrek

**VEYSEL GÜNEY
YAŞIYOR**

*"Mezarımı yol üstünde kazsınlar.
Üzerine demir yumruklu bir yıldız yapsınlar."*

11 Haziran 1981'de, idam sehpasında ölümsüzleşti. VEYSEL'i anmak; miras bıraktığı mücadele geleneğini rehber almaktır.

HESAP SORACAĞIZ

**Devrimci Hareket Dergisi
Okurları Adına Enis Gündoğdu**

GÜRKAN BALCI

(1974- ...)

*Gürkan Yoldaş
canımız bizim
yaşam dolu, sevgi
dolu,
coşku dolu kardeşimiz
bizim*

21 Mayıs günü kötü bir deniz kazasında kaybettiğimiz çok değerli dostumuzu, yoldaşımızı bugün sevgiyle anıyoruz. Özlemin her geçen gün kendini daha fazla hissettiriyor. Seni çok seviyoruz.

**Trakya Üniversitesi'nden
Arkadaşları adına
Eylem Deniz**

DEVRİMCİ HAREKET'TEN KISA BİR AÇIKLAMA

Sosyalist İktidar gazetesinin 16 Mayıs 1997 tarihli sayısında ('Polemik' ekinde) yer alan "Sosyalizmden başka devrimci yol yok!" yazısı sebebiyle kısa bir açıklama yapma ihtiyacı duyduk. Amacımız, 'Polemik' ekiyle polemik yapmak değil. Dostlarımızın iyi niyetli bir yaklaşım içerisinde olduğuna da inanıyoruz. Ancak, değerlendirmelerini ilk sayımızdan hareketle ve sürecimize dair eksik bilgiyle yaptıkları için "acele kanaatler" oluşturduklarını düşünüyoruz:

"Şubat ve Mart aylarında yayın hayatına başlayan iki yeni dergi, Devrimci Yol'un 80 sonrasındaki salınımları ve çok parçalı görüntüsü içinde birbirine göre simetrik bir karşılık ekseninde yer alan iki ana eğilimin belirlemeye başladığının kanıtı sayılabilir (Emperyalizme ve Faşizme Karşı Devrimci Hareket dergisi ve Eşitlik Özgürlük ve Barış için Devrim dergileri. Birinci sayıları Şubat ve Mart 97' de çıktı).

Bu iki ana eğilim kabaca iki öbek etrafında şekilleniyor; "miras" ı sahiplenenlerle, ona ters düştüğü varsayılan yenilenmeciler. Sözünü ettiğimiz iki dergi, mirası sahiplenenler safındaki Dev-Yol ortodoksisini temsil etme iddiasına taşınmaktadır. Diğer tarafta ise "Dev-Yol" un eski ve "dönüşmüş" sempatican kitlesini ÖDP' ye yamayan Yeniden çevresi yer almaktadır.

(....)

Öte yanda, hafızaları daha güçlü, kişilikleri ucuz bir reddiye kaldıramayacak denli gelişmiş, karşı-devrimin saldırıları karşısında boyun eğmeyi kendisine yediremeyen bir kesimin bir başka arayış içerisinde olması da doğaldır. Bu arayışın, umutsuzluğun ve kötümserliğin damgasını vurduğu bir dönemde değil de, devrimci bir dönüşümün güncelliğini hissettirdiği bir dönemde aslına dönüş hamlesi şeklinde tezahür etmesi de son derece anlaşılır sayılmalıdır. (Bu konuda andığımız iki yayından Devrimci Hareket dergisi diğerine göre (Devrim) daha ortodoks bir tekrarcılığı seçmişe benzemektedir).

Dostlarımızın acele ettiğini söyledik. Bunun yanında, kimi olguların doğum tarihlerine bakarken; süreçleri, dergiyle özdeşleştirme yanılgısının da olduğu anlaşılıyor. Gerçekte kimi kez bir dergi, ilk adım anlamında doğumu ifade ederken, kimi durumlarda da bir olgunlaşmanın doğumunu müjdeler. Bu, dergiye atfedilen işlevden, sürecin akışına, duyulan ihtiyaçlara kadar pek çok nedene dayanabilir.

Dostlarımız, ortaya çıkış zamanlamasına dair yaptıkları yorumu bu çerçevede değerlendirir ve ilerleyen sayılarla bizleri daha iyi tanımaya çalışırlarsa, haksızlık etme olasılığım düşürülür.

Bunun dışındaki, "sosyalist devrim" ekseninde yaptıkları değerlendirmelere girmek istemiyoruz. Türkiye Devrimci Hareketi'nin belki de en çok tartıştığı ve eskittiği konulardan biri olduğu için söylenecek şeyler tekrardan öte olmayacaktır. Dostlukla.

HER SABAH, BİR ŞEY YAPMANIZ GEREKTIĞİNİ BİLEREK UYANIN

Aşağıda sunduğumuz, Lauren İseley'e ait öyküyü; yapacak bir şey bulamayan, ama yapılanı da beğenmeyenlere atfediyoruz:

"Bir zamanlar yazılarını yazmak için okyanus sahiline giden aydın-bir adam varmış. Her sabah çalışmaya başlamadan önce sahilde yürüyüş yaparmış. Bir gün sahilde yürürken, plaja doğru baktığında dans eder gibi hareketler yapan bir insan silüeti görmüş. Başlayan güne dans eden biri olabileceğini düşünerek gülümsemiş ve ona yetişebilmek için adımlarını hızlandırmış. Yaklaştıkça bunun bir genç adam olduğunu ve dans etmediğini görmüş. Genç adam birkaç adım koşuyor, yerden bir şey alıyor ve yumuşak bir hareketle okyanusa fırlatıyormuş. Biraz daha yaklaşıncaya seslenmiş:

- Günaydın, ne yapıyorsun böyle?

Genç adam durmuş, başını kaldırmış ve cevap vermiş:

- Okyanusa denizyıldızı atıyorum.

- Sanırım şöyle sormalıydım: Neden okyanusa denizyıldızı atıyorsun?

- Güneş çoktan yükseldi ve sular çekiliyor. Eğer onları suya atmazsam ölecekler.

- Ama delikanlı, görüyorsun ki kilometrelerce sahil var ve baştan aşağı denizyıldızı dolu. Hiçbir şey farketmez.

Genç adam kibarca dinlemiş, eğilerek yerden bir denizyıldızı daha almış ve dalgalanan okyanusa doğru fırlatmış.

- Bunun için fark etti.

Bu cevap adamı şaşırtmış, ne söyleyeceğini bilememiş. Geriye dönmüş, yazısının başına geçmek üzere kullübesine gitmiş. Gün boyu bir şeyler yazmaya çalışırken genç adamın görüntüsü gözünün önünden gitmemiş. Akıldan çıkarmaya çalışsa da bir türlü olmamış. Nihayet akşama doğru fark etmiş ki, o koca bilim adamı o büyük şair, bu gencin aslında yaptığının evrende bir gözlemci olmayı değil, evrende bir oyuncu olmayı ve bir fark yaratmayı seçmek olduğunu anlamış. Utanmış. O gece sıkıntı içinde yatmış, sabah olduğunda, bir şey yapması gerektiğini bilerek uyanmış. Yataktan kalkmış, giyinmiş, sahile inmiş ve o genci bulmuş. Ve bütün sabahı onunla okyanusa denizyıldızı atarak geçirmiş..." (Makina Mühendisleri Odası, İst. Şb. Bülteni, Ekim '95)

DEVRİMCİ HAREKET Aylık Siyasi Dergi

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Ali Dursun AĞDOĞAN

Adres: Alemdar Mah. Çatalçeşme Sok. No.6/1 D.4 Cağaloğlu/İST. Tel-Fax: (0212) 513 95 53

Hesap No: Ali Dursun AĞDOĞAN İş Bankası Cağaloğlu Şubesi 1095 30000 469682

DM Hesap No: Ali Dursun AĞDOĞAN İş Bankası Karaköy Şubesi 102830100-72439

Abone Yurtiçi Yıllık : 1.000.000.- TL. Abone Yurtdışı Yıllık : 80 DM.

Fiyatı : 150.000.- TL.

Ofset Hazırlık : Ajans D (0212) 528 64 64 Baskı EKİM OFSET

Mi-en-leh'in Yüksek Dağlara Tırmanma Örneği

Saban yapan demirciler ve yoksul köylüler Mi-en-leh'in yardımıyla iktidarı ellerine geçirdikten sonra, planlarının tümünü hemen gerçekleştirme olanağını bulamadılar. İlerleyişleri yavaşlar gibi oldu, dahası, arada birkaç adım gerilemek zorunda bile kaldılar. Bu durum, uzaktan bakan pek çok kişiye dayanılmaz geldi. Mi-en-leh'in mülkiyetsizler derneğinin yönetimindeki demirciler ne zaman bir başarısızlığa uğrasalar ya da bir başarısızlığı önlemek için bir planın uygulanmasını erteleseler, izleyiciler, demircilerin ilkelerine ihanet ettiklerinden ve derneğin her şeyi eskisi gibi bıraktığından yüksek sesle yakınarak dövündüler. Bu izleyiciler, köklü değişikliklere ancak bir kez yapılabilecek bir girişim gibi, bir uçurumu aşmak için yapılan bir sıçrayışmış gözüyle bakıyorlardı; bu atlayış başarısızlıkla sonuçlandığında atlayanı bekleyen tek sonuç, ölüm olabiliyordu.

Mi-en-leh, şöyle dedi:

Çok yüksek, alabildiğine sarp ve o güne değin çıkılmamış bir dağa çıkmak isteyen bir insan düşünelim. Bu insanın duyulmamış güçlüklerden ve tehlikelerden sonra kendinden öncekilerden çok daha yükseğe tırmanmayı başardığını, ama doruğa henüz erişemediğini gözümüzde canlandıralım. Bu insan, bulunduğu noktada öyle bir durumdadır ki, daha ileriye, seçtiği yöne gitmesi yalnız güç ve tehlikeli değil, fakat artık kesinlikle olanaksızdır. Yapılacak şey dönmek, aşağı inmek ve daha çok zaman almakla birlikte, doruğa varma olanağını sağlayabilecek yeni yollar aramaktır. Ancak varsaydığımız dağcının yeryüzünde kendisinden başka kimsenin varamadığı bu yükseklikten inmesi, çıkmasından çok daha büyük güçlüklerle ve tehlikelerle doludur. İnsan inerken daha kolay kayar ve ayaklarını dayayacağı yerleri daha güç görür. Tırmanış, hedefe doğru ilerleyiş sırasındaki iyimserlik ve ruhsal güç, inerken yoktur. İnışte halattan yararlanmak zorunluluğu vardır; halatı daha sıkı bağlayabilmek için kazmayla yer açmak, birkaç saat yitirir. İnsan, bir kaplumbağa temposuyla hareket etmek, bu arada sürekli aşağı inmek, hedeften uzaklaşmak zornudur. Bu tehlikeli ve güç inişin sonunda daha güvenlik içerisinde, daha çabuk hedefe, doruğa götürecek bir yol bulunacak mıdır, iniş sırasında bu saptanamaz.

Bu durumdaki bir insanın o zamana değin işitilmedik yüksekliklere tırmanabilmiş olmasına karşın, zaman zaman duraklaması doğal değil midir? Dağcı, aşağıda, güvenlik içindeki yerlerinden dürbünle tehlikeli inişi izleyenlerin seslerini duydukça, bu duraklama dakikaları artacak, giderek güçleşecektir. Dağcının tehlikeli inişi bir "fren yapma" olarak da nitelendirilemez. Çünkü fren yapmak, önceden denenmiş bir arabanın, iyi hazırlanmış bir yolun ve denenmiş, bilinen bir mekanizmanın varlığını şart kılar. Burada ise, ne araba vardır, ne de yol; önceden denenmiş hiç, ama hiçbir şey yoktur.

Hakkı çıkmanın sevincini yansıtan sesler gelir aşağıdan. Kimileri sevinçlerini gizlemeye gerek görmezler: Neredeyse düşecek! Ama kuyusunu kendi kazdı, ne gereği vardı bu deliliği yapmanın! diye bağırırlar. Ötekiler ise sevinçlerini saklamağa çalışırlar. Yudas Golovlev örneğindeki gibi davranırlar. (*) Bakışlarını üzüntüyle yukarı çevirerek şöyle yakınırlar: Korkularımız ne yazık ki doğru çıktı. Biz, tüm yaşantımızı bu dağa tırmanmayı kolaylaştırabilecek doğru bir planın hazırlanmasına adanmadık mı? Plan üzerindeki çalışmalarımız tümüyle sonuçlanana değin dağa çıkmanın ertelenmesini istemedik mi? Şimdi bu delinin de izlemekten vazgeçtiği yolun kullanılmaması için tutkuyla savaşmamızın nedeni (bakın, bakın, geri gidiyor, iniyor, birkaç santim inebilmek için saatler harcıyor; oysa biz sistemli olarak ölçü ve kesinlik istediğimizde, bize en ağır sözleri kullanıp sövüp saymıştı), bu deliyi hararetle suçlamamızın, herkesi ona destek olunmaması ve ona yardım edilmemesi için uyarımızın nedeni, büyük dağa çıkma planına olan sevgimizden başka bir şey değildir; bütün bunları o büyük planın hiç zarar görmemesi için yaptık.

Neyse ki, örneğimizin koşulları içerisinde varsaydığımız dağcı, tırmanma düşüncesinin bu "gerçek dostlarının" seslerini duyamaz. Duysaydı midesi bulanır, başı dönerdi. Bulantı ve baş dönmesinin, özellikle yükseklerde, kafa dinçliği ve ayakların yere sağlam basması açısından hiç de iyi olmadığı söylenir."

Mi-en-leh: LENİN

(B.Brecht, ME-TI, S.17-20)

* Brecht burada Lenin'in ağzından, Saltıykov-Şcedrin'in (1826-1889) "Golovlev Ailesi" (Gospoda Golovlevy) adlı romanının ana kişisi Yuduşka Golovlev'den söz ediyor. Yazar, bir ailenin çöküşünü dile getirdiği bu romanında, sert bir toplumsal yergide bulunmaktadır. (Çev.)